

ISSN: 2241-6218

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΥ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2018 # No 76

Ιδιοκτησία - Διεύθυνση: "Οι Φίλοι του Δρομοκαϊτείου Θεραπευτηρίου", Κωλέττη 17, ΤΚ. 10681, Αθήνα, τηλ.: 68 11 424, fax: 210 6857841 email: filoidromokaiteiou@gmail.com

Παγκόσμια ημέρα φιλοσοφίας

σελ. 3-4

Αλέξανδρος Υψηλάντης (1792-1828)

σελ. 6-7

Η Αναγέννηση των Κλασικών γραμματών στον κόσμο σήμερα

σελ. 9

Αγία Φιλοθέη - Η Κυρά των Αθηνών

σελ. 10

Ένα ταξίδι αλλιώτικο από τα' άλλα

Μήνυμα της προέδρου

Εάν ρίξουμε ένα βλέμμα στην πνευματική κατάσταση που κυριαρχούσε στον κόσμο καθόλη την προχριστιανική περίοδο και ιδιαίτερα κατά τα τελευταία χρόνια πριν τον ερχομό του Χριστού στη γη, εύκολα θα διαπιστώσουμε, ότι δύο ήταν τα βασικά χαρακτηριστικά που σφραγίζουν την πνευματική φυσιognωμία αυτής της εποχής.

Πρώτο ένα διάχυτο αίσθημα θλίψης για την απώλεια μιας παραδεισιακής καταστάσεως στη ζωή του ανθρώπου, τον απόηχο της οποίας συναντάμε με διάφορες παραλλαγές στη μυθολογία πολλών λαών και δεύτερο μία εξίσου διάχυτη σ' όλο τον κόσμο ελπίδα και προσδοκία για θεϊκή παρέμβαση, που μόνη αυτή θα μπορούσε να βγάλει τον άνθρωπο από το αδιέξοδο της αδιέξοδης παρούσας ζωής και να τον λυτρώσει.

Όλα τα μακάρια βιώματα των εκλεκτών φυσιognωμιών τις οποίες γνώρισε η ιστορία, ό,τι οραματίστηκαν με τις απaráμιλλες συλλήψεις της φαντασίας τους οι ποιητές της προχριστιανικής αρχαιότητας, ό,τι προείδαν και περιέγραψαν οι μεγάλοι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης με τις υπέροχες εμπνεύσεις της θεόπνευστης διανοίας τους.

Όλα αυτά εμψυχώνονται από μια βαθειά νοσταλγία της ανθρώπινης ψυχής για λύτρωση από τα δεινά του κόσμου. Μια αληθινή θεογνωσία και αιώνια χαρά και ζωή.

Ο προχριστιανικός κόσμος ήταν ακριβώς σαν τον Προμηθέα Δεσμώτη, καθηλωμένος για την ύβρη του προς την θεότητα πάνω στο βράχο της τιμωρίας.

Και ο άγιος γύπας του κακού και της αμαρτίας θα κατέτρωγε ακόμη τα σωθικά του, αν δεν φρόντιζε ο Θεός να στείλει κάποιον να τον σώσει, όπως λέει ο Πλάτων στην «Απολογία» του Σωκράτη.

Και αυτός ο κάποιος ήλθε ήδη στον κόσμο, και δεν είναι άλλος από τον Ιησού Χριστό, ο Μεσσίας που περίμεναν οι Ιουδαίοι και ταυτόχρονα η προσδοκία όλων των εθνών. Πέρασαν 2018 χρόνια από τότε.

Και τώρα όπως και τότε, διακατέχει τον κόσμο ένα διάχυτο αίσθημα θλίψης γι' αυτή την απώλεια της παραδεισιακής κατάσταση στην ζωή μας. Μια απώλεια που την αναζητούμε σε χαώδεις προσφορές της σημερινής πραγματικότητας.

2018 χρόνια μετά, γιορτάζουμε την Ανάσταση του Μεσσία, που ήρθε και μας έδειξε τον δρόμο προς τον Παράδεισο.

Την γιορτάζουμε με χιλιάδες λαμπερά φώτα, εκπυρσοκροτήσεις αστραφτερών πυροτεχνημάτων που η σημερινή εξέλιξη προσφέρει.

Κάτω όμως απ' όλα αυτά υπονομεύει μια αδιόρατη θλίψη και μια φοβερή ανασφάλεια και αβεβαιότητα για το μέλλον. Μια μελλοντική αβεβαιότητα για τα παιδιά, τα εγγόνια μας, για το τι θα βρουν και τι θα αντιμετωπίσουν.

Ταξιδεύουμε το ταξίδι της ζωής μέσα από σκοπέλους και δύσβατα μονοπάτια, αναζητώντας τον Παράδεισο, μελετώντας με πολυπλοκότητα τον χάρτη που μας χάραξε ο Χριστός.

Και αυτές τις ημέρες που γιορτάζουμε την επέτειο της Ανάστασης του Μεσσία του Λυτρωτού, γεννάται μέσα μας, σ' άλλους αδιόρατα, σ' άλλους έντονα, η προσδοκία πως κάτι θα γίνει να φτιάξουν τα πράγματα και ίσως ο ερχομός ξανά του Σωτήρα!

Με την Ανάσταση του Σωτήρος να αναστηθούμε κι εμείς και να ανατείλει

ένας λαμπερός ήλιος για όλη την ανθρωπότητα, που να φωτίζει και να εμπνέει τα οράματα εκείνα που θα γίνονται πραγματικότητα στην καθημερινότητα μας και θα μας καθοδηγούν στις πράξεις μας με βάση την αρετή και την αγάπη ώστε το πέραςμα απ' αυτή την ζωή να γίνει ένα υπέροχο ταξίδι.

Μακριά από τα δεινά, τις φοβίες, τους κακεντρεχείς εγωισμούς, τις άσκοπες κακίες και την ανασφάλεια.

Στον δρόμο της λύτρωσης και της Ανάστασης

Σ' ένα ταξίδι αλλιώτικο από τα' άλλα

Ένα ταξίδι προς τον Παράδεισο.

Με αγάπη
Ανδρονίκη (Νίκη) Σκαρβέλη

*Η Ανάσταση του Θεανθρώπου να γίνει και
πραγματική Ανάσταση στις καρδιές όλης
της Ανθρωπότητας, ώστε αυτή η Γη που ζούμε,
να γίνει παράδεισος και όχι κόλαση που οδηγεί,
η αρρωστημένη ανθρώπινη νόηση
και συμπεριφορά.*

Καλή Ανάσταση!

Εκ του Α.Σ. των Φ.Α.

Την συνδρομή ή οποιαδήποτε οικονομική ενίσχυση προς το Σωματείο "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ" μπορείτε να καταθέσετε στον παρακάτω λογαριασμό: 00260064940200183718 Eurobank

Η 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 ΚΑΙ ΤΑ ΝΕΙΑΤΑ

Υπό της Ανδρονίκης Σκαρβέλη

Σε κάθε κοινωνία, τα νειάτα είναι η χρυσή ασπίδα του μέλλοντος. Είναι όμως και το πιο ευπαθές τμήμα αυτής. Οι κίνδυνοι που τα απειλούν είναι πολλοί.

Γι' αυτό χρειάζονται μέριμνα, φροντίδα, αλλά και προστασία. Πρέπει να υπάρχει τάξις και ασφάλεια καθώς και μία λογικά πειθαρχημένη ελευθερία, ώστε να μπορούν οι νέοι να αναπτυχθούν ομαλά και ισορροπημένα.

Αυτά ισχύουν παντού και πάντοτε. Τώρα. Με κέντρο την 25^η Μαρτίου 1821 ας δούμε πως ζούσαν τα ελληνικά νειάτα τότε. Και τι μηνύματα μπορεί να δώσει η 25^η Μαρτίου του '21 στα νειάτα όλου του κόσμου.

Όπως ξέρουμε τότε άρχισε επίσημα η Ελληνική Επανάσταση με μοναδικόν σκοπόν να αποτινάξει τον βάρβαρο και απάνθρωπο τουρκικό ζυγό, και να φέρει την πραγματική ελευθερία στο γένος των Ελλήνων.

Τετρακοσίων χρόνων σκλαβιά είχε αφανίσει κάθε πνευματική, πολιτιστική και εθνική ικμάδα από τον λαό αυτόν.

Μέσα σ' αυτήν την κατασκότεινη περίοδο, με φοβερή φτώχεια με συνεχείς τρομοκρατίες και πολλά απάνθρωπα εγκλήματα μεγάλωναν τα σκλαβόπουλα. Τα παιδιά των σκλάβων Ελλήνων Χριστιανών. Και επλήρωναν και αυτά βαρύ φόρο αίματος.

Δύο από τα απειράριθμα επίσημα στοιχεία, μπορούν να μας ειπούν: **Πρώτο στοιχείο**, είναι μια επιστολή της 4^{ης} Ιουλίου 1578, από κάποιον Βενέτο Βάηλο της Κωνσταντινιούπολεως προς τον Δόγη και την Γερουσία της Βενετίας. Εκεί, μεταξύ άλλων γράφει και τα εξής:

«Εδόθη διαταγή να πηγαίνουν 12 αρχηγοί Γενιτσάρων ανά την Ελλάδα και την Ανατολία, δια να συλλέξουν αζαμογλάνια, από τα οποία, ως η υμετέρα γαληνότης γνωρίζει, εκλέγουν κατόπιν τους Γενίτσαρους.

Άλλες φορές εστέλλοντο μόνον 4 ή 5 αρχηγοί, όπως με επληροφόρησαν. Το ότι τώρα στέλλουν 12, σημαίνει ότι σκοπεύουν να συλλέξουν εξαιρετικόν αριθμόν από αζαμογλάνια, διότι έχουν μεγάλην ανάγκην φαίνεται.

Δεύτερο στοιχείο, ο Πρέσβης της Βενετίας στην Κωνσταντινούπολη, ο Πιερφραντσέσκο Μοροζίνι, το 1585, έγραφε, πάλι στην Γερουσία της Βενετίας, τα εξής:

«Κάθε 4 ή 5 χρόνια ενεργείται εις όλη την χώρα το παιδομάζωμα σαν να επρόκειτο περί προβάτων... Αυτά συγκεντρώνονται κάθε φορά στην Κωνσταντινούπολη, υπό την άμεση επίβλεψη ευνούχων, ιδίως μαύρων, οι οποίοι για το τίποτε, τα ξυλοκοπούν αγρίως. Σπανίως τους δίνουν 100 ραβδισμούς.

Συνήθως φθάνουν στον αριθμόν των 1000. Μετά τον ραβδισμόν, οι ευνούχοι αξιώνουν από τα παιδιά, να παρουσιάζονται αυτά που εγδάρησαν μπροστά τους, και να φιλούν τα ρούχα τους, εκφράζοντας ταυτοχρόνως τις ευχαριστίες τους σ' αυτόν που τα έδειρε. Τέτοια ήτο η εξουθένωσις και η περιφρόνησις που υφίσταντο τα ατυχή αυτά πλάσματα», κατά την μαρτυρία του Μοροζίνι.

Αυτά είναι ελάχιστα από τα όσα πολλοί επίσημοι της Δύσεως, (της Χριστιανικής, υποτίθεται), έβλεπαν και έγραφαν στις πλουσιότατες και παντοδύναμες κυβερνήσεις των. Και εκείνες «αγρόν αγόραζαν»... Ίσως μερικοί να χαίροντο για την κατάντια του Ελληνισμού...

Γεγονός, πάντως, είναι, ότι τα δυστυχή Ελληνόπουλα, εσύροντο κατά χιλιάδες στα φοβερά Νταχάου της εποχής εκείνης, ως αζαμογλάνια. Με τα απάνθρωπα βασανιστήρια, και της ψυχικής εξουθένωσης έχαναν κάθε ανθρωπιά. Μάθαιναν να δέρνουν. Να εκβιάζουν, ακόμη και να σκοτώνουν τους ομοεθνείς τους, υπηρετώντας **ως άβουλα άμισθα, και απάνθρωπα ένοπλα όργανα** των απάνθρωπων Σουλτάνων. Εγίνοντο Γενίτσαροι.

Οι δύο λέξεις Γενί, Τσαρί, στα Τουρκικά σημαίνουν Νέος Στρατός. Αυτή ήτο η κατάσταση τότε. Ας την συγκρίνουν οι νέοι μας με τη σημερινή κατάσταση της χώρας μας και ας προβληματισθούν. Και η κατάσταση εκείνη εδημιούργησε τις μεγαλύτερες και τις πιο απάνθρωπες καταστροφές ειδικά στο Ελληνικό στοιχείο.

Από τα πρώτα, μάλιστα, ένοπλα επαναστατικά σώματα ήταν και ο Θρυλικός ΙΕΡΟΣ ΛΟΧΟΣ. Η πρώτη τακτική Μονάς του Ελληνικού Στρατού. Αυτή ήταν η **πρώτη παρουσία των νέων** στην Επανάστασιν.

Ήλθε, λοιπόν, η 25^η Μαρτίου του 1821, έγινε η Ελληνική Επανάστασις, επικράτησε, και σήμερα, έστω μόνον τόση, υπάρχει **Ελευθερά Ελλάς**.

Τι μηνύματα μας δίδει η Εθνεγερσία μας εκείνη; **Πάρα πολλά. Για όλους. Προπάντων για τους νέους όλων των εποχών.**

1^ο. Το πρώτο απ' όλα είναι ο ΙΕΡΟΣ ΛΟΧΟΣ. Ας αναφέρουμε επί τροχάδην μερικά ακόμη.

2^ο. Λίγα χρόνια ενωρίτερα, το 1789, έγινε η πολυδιαφημισμένη Γαλλική Επανάστασις. Έφερε και εκείνη πολλές αλλαγές. Και προς το καλύτερο, και προς το χειρότερο. Πολλοί άνθρωποι, λοιπόν, συγκρίνοντας τις δύο επαναστάσεις έκαναν ένα πολύ σοβαρό λάθος. **Υπερδιαφημίζουν** την Γαλλικήν και υποτιμούν την Ελληνικήν Επανάστασιν. Όσοι προσέξουν, όμως, θα διαπιστώσουν ότι, η Γαλλία, τότε ήτο ένα ελεύθερο κράτος, **με κυβέρνηση, στρατόν, ένα Κράτος κυρίαρχο** και στη Γαλλία, **και στις αποικίες της**. Και η επανάστασις έγινε για να βελτιωθούν οι συνθήκες ζωής. Όχι για απελευθέρωσιν από φοβερού ζυγού ξένου κατακτητού, όπως η Ελληνική.

Αντιθέτως, οι Έλληνες, χωρίς κανέναν, σχεδόν, σύμμαχον, χωρίς οικονομικά μέσα, χωρίς οργανωμένον στρατόν, απεφάσισαν να ξεσηκωθούν. Ήξεραν τι τους περίμενε. Έβλεπαν τα εχθρικά μάτια των Κυβερνητών, Χριστιανικής, υποτίθεται, Δύσεως, εστραμμένα με ψυχρότητα, ή και με μίσος εναντίον του ξεσηκωμού των, αλλά δεν εφοβήθησαν. Έκαναν τον σταυρό τους σαν πιστοί, απλοί και άδολοι ορθόδοξοι Χριστιανοί πατριώτες, και όρμησαν στην φωτιά. Επολέμησαν και ελευθερώθηκαν, τραγουδώντας τον αθάνατον Θούριον του Ρήγα Φερραίου, «Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή, παρά 40 χρόνια σκλαβιά και φυλακή». Ή το άλλο γνωστό: «Ελευθερία ή θάνατος» της Σημαίας μας.

Αυτό ίσως είναι το βασικότερο μήνυμα από πολλά άλλα ακόμη που υπάρχουν, αλλά δεν έχουμε χρόνο να τα αναφέρουμε.

Μήνυμα 3^ο Η προσφορά της Ελληνίδας Μάνας σ' εκείνον τον αγώνα ποια ήτο; α. Η Μητέρα του Ιωάννη Καποδίστρια προσέφερε στην Ελλάδα 8 παιδιά. Του Δελγιάννη επίσης 8 παιδιά. Του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη προσέφερε 12 παιδιά. Και το στενό οικογενειακό δέντρο των Κολοκοτρωναίων συγκέντρωνε ασκέρι με 150 νοματέους. Οι οπλαρχηγοί είχαν, ο Ανδρούτσος 5 παιδιά, ο Πανουργιάς 8, ο Μακρυγιάννης 12 παιδιά, ο Κανάρης 7 παιδιά κ.ο.κ. το μήνυμα αυτό λέει πολλά, σ' όλες τις Ελληνίδες κάθε εποχής. Θα τελειώσουμε με μερικά πολύ αξιόλογα και εμπνευσμένα μηνύματα ενός Ήρωος αρ-

χηγού του κράτους μας, επί των ημερών μας: έγραφε: «Νέοι της Ελλάδας, τιμώνει και εφέτος την επέτειον της ενάρξεως του πολυετούς και σκληρού Αγώνος της Εθνεγερσίας, εις τον οποίον οφείλομεν την Ελευθερίαν. Το θαυμαστόν τούτο γεγονός φέρει ευθύς εξαρχής την σφραγίδα της νεότητος, αφού από νέους αποκλειστικώς, οι οποίοι ετήρησαν μέχρις ενός τον όρκο των, συνεκροτήθη το 1821 ο Ιερός Λόχος, η πρώτη μονάς τακτικού Ελληνικού Στρατού...» και συνεχίζει πιο κάτω:

- Επωφεληθείτε των δυνατοτήτων σας, τας οποίας έχετε τώρα, δια να καταστήτε ικανοί να μας διαδεχθείτε αύριον με επιτυχίαν.

- Μη σπαταλάτε τα νειάτα σας, μην τα εκχυδαίζετε και μην τα μαράνετε με στείραν άρνησιν, διότι θα αισθανθήτε, τελικώς ψυχικόν κενόν, το οποίον αποτελεί την μεγαλυτέραν δυστυχίαν.

- Αντιμετωπίζετε με σοβαρότητα το ιερόν φαινόμενον της ζωής, και τηρείτε θετικήν στάσιν έναντι αυτού.

- Έχετε υπ' όψιν ότι μόνον η συνεχής προσπάθεια και ο αδιάκοπος αγών προσφέρουν πραγματικήν χαράν εις τον άνθρωπον.

- Επιδιώκετε την ευθύνην, την προκοπήν και την επιτυχίαν, όχι μόνον προς ατομικόν όφελος, αλλά και προς όφελος του συνόλου.

- Ακολουθήτε ως κανόνα ζωής τας επιταγάς του Χριστιανισμού που περικλείουν ανθρωπιάν και ευγένειαν, τας οποίας ουδεμία θεωρία δύναται να αντικαταστήσει.

- Αποφεύγετε εξ ίσου την δουλικήν μίμησιν των ξένων και τον νοσηρόν απομονωτισμόν με την πεποίθησιν ότι περισσότερον από οιονδήποτε άλλο έθνος δυνάμεθα να στηριχώμεν εις τας πολιτιστικές αξίας τας οποίας εδιμουργήσαμεν με την ιστορικήν παρουσία μας.

- Ενταχθείτε από τώρα ψυχικώς εις την προσπάθειαν την οποίαν καταβάλλει το Έθνος, διότι αν απουσιάζετε από το προσκλητήριο, θα πληρώσετε σεις αύριον τας συνεπειάς.

- Ενθυμείσθε ότι ο φοβερότερος εχθρός της Ελληνικής φυλής υπήρξε πάντοτε η διχόνοια, και οσάκις είχομεν εθνικήν σύμπνοιαν επετελέσαμε θαύματα.

- Με την ευκαιρίαν του εορτασμού του Έτους της Εθνικής Ελευθερίας σας εύχομαι, νέοι της Ελλάδος, εκ βάθους καρδιάς όπως κατά την μακράν ζωήν, την οποία έχετε ενώπιόν σας, κατέχεσθε πάντοτε από την άμιλλαν επιδιώξεως και πραγματοποίησης μεγάλων έργων προς δόξαν της Ελλάδος». ΤΟ «ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ» ΣΗΜΕΡΑ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΘΝΗ.

Τον Μάρτιο του 1993, η Διεθνής Οργάνωσις Εργασίας εις έκθεσίν της, με ακριβή στοιχεία, αναφέρει ότι πολλά εκατομμύρια παιδιά-σκλάβοι, από 6 ετών και άνω, εργάζονται μέχρι 18 ώρες την ημέραν υπό αθλίας συνθήκας. Υφίστανται τακτικούς ξυλοδαρμούς, κρατούνται κλειδωμένα και βασανίζονται ή φονεύονται αν προσπαθήσουν να αποδράσουν, εργάζονται χωρίς πληρωμή. Δεν πηγαίνουν σχολείο, τρώνουν διαφορετικά φαγητά από τα παιδιά των αφεντικών τους, ζούν σε τρώγλες υπό άθλιες συνθήκες και υφίστανται σωματικές ή σεξουαλικές κακοποιήσεις από μέλη των οικογενειών των αφεντικών τους.

Βάσει πληροφοριών πολλά μικρά απάγονται από τις οικογένειες τους και πωλούνται για σκλάβοι. Άλλοτε πάλι πουλιώνται από τις ίδιες τις οικογένειές τους, που είναι πτωχές και μεταφέρονται στις πόλεις, όπου πωλούνται εις επιχειρήσεις, εστιατόρια, ή και σε οίκους ανοχής. Αυτά συμβαίνουν σε χώρες της Νοτίου Αμερικής, στην Ταϊβάν, στην Ταυλάνδη, στη Σρι Λάνκα, Ινδίες και αλλού. Στις Ινδίες οργανισμοί υπολογίζουν ότι 15 εκατομμύρια άνθρωποι, από τους οποίους τα 5 εκατομμύρια παιδιά, είναι «δεσμευμένοι» εργάτες από παλαιά χρέη των προγόνων τους...

Στο Πακιστάν οι παγιδευμένοι αυτού του είδους είναι 20.000.000 περίπου, από τους οποίους τα 2.500.000 είναι παιδιά, αναφέρει η Δ.Ο.Ε.

Στο Σουδάν, με τον εμφύλιο πόλεμο, η κατάσταση είναι φοβερά τραγική. Θα θυμάται η σημερινή ανθρωπότητα που αδιαφορεί, ότι 10.000 παιδιά περίπου από μωρά μέχρι 12-14 ετών κυκλοφορούν διωγμένα από τα χωριά τους, διότι οι αντίπαλοι εφόνουναν όλους τους γονείς τους...

Εκεί στο Σουδάν η τιμή αγοράς παιδιών από 7 έως 12 ετών, αγόρια είναι περίπου 70 δολάρια Αμερικής... Η κατάντια του πολιτισμού μας...

Άλλες έρευνες αναφέρουν και τα εξής φοβερά:

- Στη Βραζιλία υπολογίζονται σε 8.000.000 περίπου τα παιδιά που γυρίζουν στους δρόμους χωρίς οικογένεια, χωρίς προστασία, χωρίς ασφάλεια. Ζητιανεύουν, κλέβουν, καπνίζουν, τρώνε ότι βρίσκουν στα σκουπίδια. Από αυτά τα παιδιά ο υπόκοσμος στρατολογεί κακοποιούς, πόρνες ή και δήμιους. 8.000.000 παιδιά αδέσποτα, διότι χώρισαν οι γονείς τους, και τα εγκατέλειψαν στους πέντε δρόμους...

- Στα κακόφημα σπίτια της Μανίλα, στη Μπανγκόκ, ή ακόμα στα κακόφημα μέρη ευρωπαϊκών πόλεων (Αμβούργο και αλλού) η παιδική πορνεία βρίσκεται σε έξαρση. Ο φόβος του AIDS αναγκάζει πολλούς δούλους στην πορνεία να αναζητούν όλο και νεότερα ανθρώπινα πλάσματα για να ικανοποιούν τα φοβερά πάθη τους ή τις διαστροφές τους. Και πληρώνουν πολλά γι' αυτά.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να σπρώχνονται και να κυλιώνται όλο και περισσότερα παιδιά ηλικίας κάτω των 13 ετών. Ακόμη και νήπια των 8 ετών... Αγόρια και κορίτσια, σ' όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου...

Σύμφωνα δε με πολλές ιατροδικαστικές διαπιστώσεις, τα περισσότερα από τα τραγικά αυτά θύματα της κτηνωδίας των μεγάλων, δηλ. αυτά τα ανήλικα παιδιά, υφίστανται πρωτοφανούς αγριότητας κακοποιήσεις και εισάγονται προς θεραπεία στα νοσοκομεία.

Είναι συγκλονιστικές οι μαρτυρίες παιδιών από πολλές χώρες ιδίως από τις Ασιατικές. Η UNESCO επισημαίνει σε έκθεσή της ότι η παιδική πορνεία ανθεί πιο πολύ στην Κολομβία, Βραζιλία, Ταϊλάνδη και στις Φιλιππίνες.

Στο New York Times τον Φεβρουάριο του 1994 αναφέρεται ότι πολλά από τα παιδιά που πωλούν οι φτωχές οικογένειες καταλήγουν στα Αραβικά Εμιράτα, ή παραδίδονται σε κυκλώματα που τα φέρνουν στην Ευρώπη μέσω Κύπρου...

Ατελείωτη δυστυχώς η αλυσίδα με τέτοιες φοβερές ιστορίες της ζωής των εκατομμυρίων αυτών τρυφερών βλαστών του ανθρωπίνου γένους. Των παιδιών και των νέων της εποχής μας. Μήπως λοιπόν, ολόκληρη η σημερινή ανθρωπότητα χρειάζεται μιαν άλλη 25^η Μαρτίου, για να απαλλαγί από τους φοβερούς αυτούς δυνάστες, οι οποίοι τόσο αισχρά και απάνθρωπα εγκληματούν εις βάρος της;

Η 25^η Μαρτίου για την Ελλάδα είναι Εθνική και Χριστιανική εορτή. Είναι εορτή της Ελευθερίας. Της Εθνικής, αλλά και της Ηθικής και πνευματικής Ελευθερίας. Και η Ελλάς οφείλει να κρατήσει, αλλά και να μεταδώσει την Ελευθερία αυτών σε όσους την χρειάζονται.

Μπορεί όμως; Διαισθανόμεθα τις ευθύνες μας;

Στοιχεία (Πάτροκλος Ευαγ. Σκορδάς)

Παγκόσμια ημέρα φιλοσοφίας

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ FORUM - ΕΣΤΙΑ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

(16/11/17)

Συνιστώσες και προεκτάσεις τής ισότητας:
Ενδεικτικά παραδείγματα

Ομιλία: Ομότιμου καθηγητού ΕΚΠΑ
Λαυρέντιου Γ. Δελλασούδα
<http://wpf-unesco.org/er/offpap/del.htm>

Κυρίες και κύριοι
Έχοντας υπόψη:

Α'. Ότι η φιλοσοφία έχει ως έργο ή ότι με τον όρο ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ εννοούνται τα εξής [Μπαμπινιώτης Γεώργιος (20083), Λεξικό Νέας Ελληνικής Γλώσσας]:

1. Η λογική έρευνα και αναζήτηση τής φύσης των πραγμάτων και τής αλήθειας των όντων και των φαινομένων, τής γνώσης, των αξιών κ.λπ., η συστηματική εξέταση τού κόσμου και ο επιστημονικός κλάδος που διαμορφώνεται από αυτή την προσπάθεια. [...] **Κλάδοι:** Αισθητική, Ηθική, Λογική, Μεταφυσική, Γνωσιολογία.

2. Η διδασκαλία, το σύστημα φιλοσόφου (Πλάτωνα, ...Μαρξ...) ή φιλοσοφικής κατεύθυνσης (αριστοτελική, ...καντιανή, ...) ή περιόδου τής ιστορίας (αρχαία, ... νεότερη, ...).

3. Η σπουδή τής εξέλιξης τής φιλοσοφίας (σημ. 1) και των φιλοσοφικών συστημάτων.

4. Η θεωρία ή το σύνολο των ιδεών που αποτελούν τη βάση γνωστικού αντικείμενου (ιστορίας, ...), δραστηριότητα (τέχνης, Δικαίου, ενός νόμου, ...).

5. Ο τρόπος με τον οποίο εκτιμά κανείς τα πράγματα, τη ζωής (για τους Γερμανούς, η επιτυχία στην εργασία είναι κάτι πολύ σημαντικό- οι Έλληνες έχουν μια άλλη φιλοσοφία...).

6. Οι ασαφείς, πολύπλοκοι και υπερβολικά γενικόλογοι συλλογισμοί (άσε τις φιλοσοφίες, δεν θέλει και πολλή φιλοσοφία, ...).

Β'. Ότι η UNESCO, δηλαδή η Οργάνωση τού ΟΗΕ για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό:

- Δημιουργήθηκε για να οικοδομήσει μια μόνιμη παγκόσμια ειρήνη, θεμελιωμένη στην πνευματική και ηθική αλληλεγγύη τής ανθρωπότητας.

- Στοχεύει να προωθήσει έναν πολιτισμό για την ειρήνη και την ανθρωπινή και αειφόρο ανάπτυξη και εστιάζει την προσοχή τής στην παροχή παιδείας σε όλους.

- Προωθεί την περιβαλλοντική έρευνα, μέσα από διεθνή επιστημονικά προγράμματα.

- Υποστηρίζει την έκφραση των πολιτιστικών ταυτοτήτων.

- Προστατεύει και διευρύνει την παγκόσμια φυσική κληρονομιά.

- Προωθεί την ελεύθερη ροή πληροφοριών και την ελευθερία τού τύπου καθώς και την ενίσχυση των δυνατοτήτων επικοινωνίας των αναπτυσσόμενων χωρών.

[πηγή: http://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=10817&catid=25: un-svsystem-directorv&Itemid=321]

- Μεταξύ άλλων έχει καθιερώσει και την παγκόσμια ημέρα φιλοσοφίας, για τον εορτασμό τής οποίας και βρισκόμαστε εδώ σήμερα.

Γ. Ότι κατά τον αντίστοιχο εορτασμό τής 18ης Νοεμβρίου 2010, ο Γ. Γ. τού ΟΗΕ, Μπαν Κι-Μουν, έγραφε, μεταξύ άλλων στο σχετικό μήνυμά του:

"Η Φιλοσοφία μας βοηθά να καθορίσουμε το ποιο είμαστε, τη σχέση μεταξύ μας και τη σχέση με τον κόσμο στον οποίο ζούμε.

Από τα συστήματα δοξασιών των αρχαίων πολιτισμών έως τα νέα σύνορα τής ιατρικής δεοντολογίας, η φιλοσοφική έρευνα και εξερεύνηση συνεχίζουν να συνεισφέρουν σημαντικά στην ανθρωπινή πρόοδο. [...] Η Φιλοσοφία ασχολείται συστηματικά με τα παγκόσμια-με γενικά κοινά ερωτήματα σχετικά με την ανθρωπινή ύπαρξη, τα πιστεύω και τη συμπεριφορά. Αυτό τής δίνει την ασυνήθιστη και απροσδόκητη δύναμη να συμβάλλει στην οικοδόμηση γεφυρών ανάμεσα στους ανθρώπους και να ανοίξει διαύλους επικοινωνίας μεταξύ των πολιτισμών."

[πηγή:

http://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=26507:-18-2010&catid=4:latest-news&Itemid=18]

Δ'. Ότι στον χαιρετισμό των εκδηλώσεων τού φιλοσοφικού φόρουμ των ετών 2014 και 2015 αναφερόμενος στον σκοπό, τους παράγοντες και τα μέσα τής αγωγής έθεσε ορισμένους προβληματισμούς, οι οποίοι συμπεκνώνονται στο εξής ερώτημα:

-Ποιος μπορεί να είναι ο στόχος τής Παιδείας και τής συναρτώμενης με αυτήν Εκπαίδευσης για την προαγωγή τού νέου ανθρώπου, ώστε μετέχοντας στο κοινωνικό γίγνεσθαι με γνώμονα την οικουμενική συνείδηση να ενεργεί ως ελεύθερη, υπεύθυνη και δημοκρατική προσωπικότητα, μετέχοντας ενεργά στο κοινωνικό γίγνεσθαι και αναλαμβάνοντας την ευθύνη των πράξεών του όχι κατά το παράδειγμα που προβάλλει ο εκάστοτε και καθ'οιονδήποτε τρόπο ισχυρός, αλλά κατά την συνείδησή του; Δηλαδή, ο προσανατολισμός των ενεργειών τού νέου ανθρώπου να έχει όχι ατομικό (το άτομο εδώ με την έννοια είτε τού ενός είτε τής ομάδας) αλλά υπερατομικό και υπερτοπικό χαρακτήρα.

Και απαντώντας στο ερώτημα αυτό είπα μεταξύ άλλων τα εξής:

(i) Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, στο πλαίσιο τής ελεύθερης διακίνησης και συνάντησης ιδεών, αγαθών και προσώπων, το "άγνωστο" Σχολείο τού αύριο δεν μπορεί να έχει στην είσοδό του επιγραφή διαφορετική από την εξής: **Σχολείο κοινωνικής συναντίληψης.**

(ii) Εάν θέλουμε να συζητήσουμε για μέσα αγωγής των ανθρώπων με στόχο την υπέρβαση τής διάκρισης και τής διαφοράς, οι οποίες σημειωτέον αποβλέπουν στην εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, δεν θα πρέπει να επιζητείται η με κάθε θεμιτό και αθέμιτο μέσο προαγωγή τής λήθης ή τής απόσβεσης, αλλά να γνωστοποιούνται σε κάθε άνθρωπο και με κάθε δυνατό τρόπο τα αίτια, οι στόχοι και οι συγχρονικές και διαχρονικές συνέπειες τέτοιων συμπεριφορών. Δηλαδή κάθε άνθρωπος να έχει προ οφθαλμών την αληθή ιστορική περιγραφή ενεργειών και αντίστοιχων αποτελεσμάτων, διότι μόνο έτσι (με την γνώση τού τι ενώνει και τι χωρίζει διαχρονικά) θα μπορέσει να προληφθεί η σύγκρουση, να μειωθεί η αντιπαλότητα [ατόμων, ομάδων, κρατών, ενώσεων, συμμαχιών, φυλών, θρησκειών και παντός είδους

οργανισμών] και προοδευτικά να αρχίσει να εμφανίζεται το πρόσωπο τού Οικουμενικού Πολίτη.

(iii) Η συλλειτουργία των ανθρώπων μέσα στο κοινωνικό γίγνεσθαι θα πρέπει να πραγματοποιείται όχι μόνο κατά το μέτρο των υποκειμενικών δυνατοτήτων αλλά και των αντικειμενικών υποχρεώσεων, τις οποίες έχει το κοινωνικό σύστημα μέσω μιας διαδικασίας που θα επιχειρήσω να περιγράψω στη συνέχεια.

Ε'. Ότι υπάρχει άρρηκτη θα έλεγα σχέση μεταξύ των σκοπών τής Φιλοσοφίας, τής UNESCO και τής Παιδαγωγικής ή Ανθρωπαγωγικής) -στοιχείο το οποίο επιβεβαιώνει η ιδιαίτερη έμφαση την οποία προσδίδουν στην παιδαγωγική διάσταση τής Φιλοσοφίας οι διοργανωτές τού σημερινού εορτασμού-, η σημερινή παιδαγωγική προσέγγιση τής Φιλοσοφίας οφείλει να επικεντρωθεί στο πώς ο Άνθρωπος θα καταστεί ικανός όχι απλώς να δέχεται ή να υιοθετεί θεωρητικά γενικώς αποδεκτές αρχές και αξίες, αλλά και να ερευνά και να μελετά τον τρόπο με τον οποίο η εφαρμοστική πρακτική τους δεν θα τις καταργεί ή δεν θα τις αναιρεί με μονόπλευρες προσεγγίσεις.

Και ως προς μεν τον όρο αρχή στον ενικό και αρχές στον πληθυντικό εννοούμε τα εξής:

Αρχή: "οτιδήποτε θεωρείται η βάση, ο απαραίτητος όρος για κάτι: αρχή τού ουσιαστικού διαλόγου αποτελεί η ειλικρίνεια // «αρχή σοφίας φόβος Κυρίου» (Π.Δ. Παροιμ.1.7) // «αρχή σοφίας ονομάτων επίσκεψης» (Αντισθένης) [βλ. ό.π. Μπαμπινιώτης Γ.]. Αρχές "οι αξίες οι κανόνες συμπεριφοράς που υπαγορεύονται από την ηθική: πολιτικός με αρχές" [βλ. ό.π. Μπαμπινιώτης Γ.]. Ως προς δε τον όρο αξίες: "Το ιδανικό, η ιδέα που καθορίζει τον τρόπο ζωής και σκέψης- καθετί που αναγνωρίζεται από ένα σύνολο ανθρώπων ως σημαντικό για τους ίδιους και αποτελεί μέτρο αξιολόγησης προσώπων, συμπεριφοράς, πραγμάτων κ.ά. \ η οικογένεια, η πατρίδα, η θρησκεία είναι παραδοσιακές αξίες, [...] για πολλούς ανθρώπους μεγίστη αξία είναι το χρήμα, [...] //ιεράρχηση/ κλίμακα αξιών // ορισμένοι διανοούμενοι θεωρούν ότι στην εποχή μας υπάρχει κρίση αξιών" [βλ. ό.π. Μπαμπινιώτης Γ.].

Κυρίες και κύριοι

Έχοντας λοιπόν υπόψη τα όσα προανέφερα, επέλεξα, ως υπηρετών την Ανθρωπαγωγική, να εστιάσω την ομιλία μου [σημ: το παρόν αποτελεί το πλήρες κείμενο τής ομιλίας, επιτομή τής οποίας παρουσιάστηκε κατά την ημέρα τού εορτασμού] σε ένα από τα σημερινά κοινωνικά προβλήματα. Συγκεκριμένα, πρόκειται, αφενός μεν, για την διάκριση και την διαφορά, ένα πρόβλημα τής λειτουργίας τού κοινωνικού γίγνεσθαι και, αφετέρου, για την εκ πρώτης όψεως θεώρηση τού τρόπου επίλυσής του, ο οποίος -σύμφωνα με τις επίσημες διακηρύξεις- δεν είναι άλλος από την εφαρμογή τής ισότητας.

Όμως, όπως θα δούμε στη συνέχεια, η ισότητα -κατά την "αιρετική" άποψη τού ομιλούντος- δεν συμβάλλει στην αντιμετώπιση τού προβλήματος και ως εκ τούτου είναι απαραίτητη μια άλλη προσέγγιση.

Στο πλαίσιο αυτό προβάλλουν ενώπιον μας 3 πυλώνες (διάκριση και διαφορά, ισότητα, άλλη προσέγγιση) για τους οποίους η αγωγική διαδικασία, απευθυνόμενη στον νέο άνθρωπο, οφείλει να εξηγήσει με ποιο από τα 3 δίκτυα παροχής ενέργειας που περνούν από αυτούς θα πρέπει να συνδεθεί, προκειμένου να έχει την ενέργεια εκείνη, που θα τού επιτρέψει να μετέχει στο κοινωνικό γίγνεσθαι ως συνεργός τής καθημερινής συναντίληψης.

E1

Το πρώτο δίκτυο (βλ. E1), είναι αυτό που δίνει ρεύμα μόνο σε ορισμένες κατηγορίες "πελατών" και συγκεκριμένα σ' αυτούς που υπηρετούν ή προσβλέπουν στην εγκαθίδρυση τής διάκρισης και τής διαφοράς και τής συνεχούς διεύρυνσης τού εννοιολογικού περιεχομένου τού όρου ΑΛΛΟΣ [ο μη όμοιος, ομόθρησκος, ομόγλωσσος, ομοεθνής, ομότεχνος κ.λπ.] και τού τρόπου αντιμετώπισής του.

Δηλαδή σ' αυτούς που σε κάθε περίπτωση εισηγούνται ή/και εφαρμόζουν διαφορετική αντιμετώπιση ή μεταχείριση τού ΑΛΛΟΥ κατά την θεωρία ή/και την πράξη.

Ο Άλλος ως επεξήγηση και προσδιορισμός της προσωπικής αντωνυμίας και στα τρία γένη και τους δύο αριθμούς [εγώ, συ, αυτός ο άλλος, εμείς - εσείς - αυτοί οι άλλοι] εκδηλώνει ή είναι αποδέκτης διαθέσεων ή απόψεων εκατέρωθεν. Οπότε η κίνηση αυτών των απόψεων και διαθέσεων/προθέσεων επάνω στον άξονα που συνδέει τις δύο πλευρές είναι αμφίδρομη.

Έπειτα απ' αυτά θα μπορούσε να υποστηρίξει κανείς ότι υπάρχει μια οιονεί αμοιβαιότητα, μια μορφή ισότητας. Όμως τα πράγματα δεν είναι έτσι, διότι όλα εξαρτώνται από το θετικό, αρνητικό ή ουδέτερο περιεχόμενο που θα έχουν οι απόψεις ή/και διαθέσεις και προθέσεις της μιας ή της άλλης πλευράς κατά την δημιουργία του μεταξύ τους δεσμού.

Ας δούμε λοιπόν ένα παράδειγμα μιας από τις σχέσεις αυτές, η οποία είναι συνήθης στη ζωή μας και αφορά στο: **ΕΓΩ και ο ΑΛΛΟΣ ή ο ΑΛΛΟΣ και ΕΓΩ**.

Η μία πλευρά είναι το ΕΓΩ ο θεατής φίλαθλος καί η ομάδα που υποστηρίζω.

Η άλλη πλευρά είναι ο ΑΛΛΟΣ η φιλοξενούμενη/αντίπαλη ομάδα καί οι διαιτητές.

Είναι περιττός ο σχολιασμός της "επικρατούσας" στάσης των οπαδών της γηπεδούχου ομάδας. Όμως δεν είναι περιττή η αναγωγή στη στάση ενός κράτους απέναντι σε ένα άλλο αντίπαλο κράτος.

E2

Το δεύτερο δίκτυο (βλ. E2), είναι αυτό που δίνει ρεύμα σε όσους εφαρμόζουν την ΙΣΟΤΗΤΑ ή προσβλέπουν σ' αυτή, καθόσον μάλιστα επικαλούμαστε, υποστηρίζουμε και προβάλλουμε την ανάγκη οργάνωσης των όρων και προϋποθέσεων της συμμετοχής κάθε ανθρώπου στο κοινωνικό γίγνεσθαι με διπλό στόχο: τη συμμετοχή όλων των ανθρώπων, αφενός, και τη βελτίωση της Π.Ζ. τους, αφετέρου (βλ. σχετ. Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2000/C 364/01), κεφ. / Αξιοπρέπεια, II. Ελευθερίες, III. Ισότητα, IV. Αλληλεγγύη, V. Δικαιώματα των πολιτών, VI. Δικαιοσύνη, VII. Εμβέλεια των διασφαλιζόμενων δικαιωμάτων: πηγή http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_el.pdf).

Όμως, κανείς δεν επισήμανε ποτέ ότι η οποιαδήποτε και κατά ενιαίο τρόπο δυνατότητα ή παροχή -η οποία προορίζεται για δύο μη ίσους από πλευράς δυνατοτήτων ανθρώπους- συνεπάγεται διατήρηση της ανισότητας. Διότι η ισότητα στην εφαρμογή της [ακόμη και όταν οι προθέσεις μας είναι ειλικρινείς] δεν συνεπάγεται επίτευξη του σκοπού της ή έχει αντίθετο τού επιδιωκόμενου αποτέλεσμα, ανάλογα με το πεδίο εφαρμογής της και τη φιλοσοφία στην οποία υπακούει.

Εάν θελήσουμε, λοιπόν, να δούμε την έννοια της ισότητας ως παράγοντα διατήρησης της ανισότητας, δεν έχουμε παρά να προσφύγουμε στη βοήθεια της γλώσσας των μαθηματικών και να θυμηθούμε μια ιδιότητα των ανισοτήτων: αν καί στα δύο μέλη μιας ανισότητας προσθέσουμε ή αφαιρέσουμε τον ίδιο αριθμό προκύπτει ανισότητα ίδιας φοράς με την αρχική:

αν $a < b$ τότε $a + \gamma < b + \gamma$ και $a - \gamma < b - \gamma$

Αλλά ας δούμε 3 παραδείγματα της ισότητας ως παράγοντα διατήρησης της ανισότητας:

(i) Εν ονόματι της ισότητας δίνουμε δωρεάν το ίδιο διδακτικό σύγγραμμα τόσο σε έναν βλέποντα όσο και σε έναν με προβλήματα όρασης. Πώς θα το διαβάσει ο δεύτερος;

(ii) Αν για την αγορά ενός προϊόντος βασικής διατροφής επιβαρύνονται όλοι ανεξαιρέτως οι πολίτες με το ίδιο ποσοστό ΦΠΑ, όχι μόνο δεν εφαρμόζεται η ισότητα, αλλά διαπράττεται η μεγαλύτερη δυνατή αδικία. Π.χ.: ένας μισθωτός με αποδοχές 300 € εάν υποχρεωθεί να καταβάλει συνολικά, π.χ., 2 € την ημέρα ΦΠΑ, μειώνει τελικά τον μισθό του κατά 1/5 [δηλαδή 20%], ενώ ένας άλλος με αποδοχές 3.000 € τον μειώνει μόνο κατά 1/50 [δηλαδή μόλις 2%]. Φανταστείτε τι εγκληματική αδικία διαπράττεται, όταν το άνοιγμα της ψαλίδας τού μηνιαίου εισοδήματος μεγαλώνει.

(iii) Ένας άλλο πρόβλημα, που εμπερικλείει η ελεύθερη ερμηνεία / παρερμηνεία της έννοιας της ισότητας, προκύπτει όταν καθένας τίθεται ενώπιον της ατομικής ευθύνης.

Όμως η εφαρμογή της ισότητας με γνώμονα την ατομική ευθύνη [όπως την ερμηνεύουμε όλοι (ίσα δικαιώματα, ίσες υποχρεώσεις) και η γενίκευση της εφαρμογής της [χωρίς αναλογικότητα και χωρίς συνεκτίμηση της ανυπαίτιας θέσης και στάσης] ενέχει πολλούς κινδύνους και δημιουργεί πολλά ζητήματα. Διότι έτσι εξαφανίζονται ή αποδυναμώνονται οι έννοιες της αναλογικής επιβάρυνσης ή απαλλαγής, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της αναλογικής συμπληρωματικότητας και της αληθούς δικαιοσύνης.

Το πρόβλημα το γεννά η αδυναμία της κοινωνικής πολιτικής να ανταποκριθεί στις ανειλημμένες υποχρεώσεις της, λόγω της "ασυλίας" που παρέχεται στην ανομία και την ανευθυνότητα, και για τον λόγο αυτό οδηγείται στο επιχείρημα/δικαιολογία της ανάγκης εφαρμογής της ατομικής ευθύνης, θέτοντας κάθε άνθρωπο ενώπιον της απόλυτης ατομικής ευθύνης και μάλιστα σε συνάρτηση με κάθε άλλον "αλληλεγγύως και εις ολόκληρον".

Επομένως είναι προφανές ότι χρειάζεται μια άλλη αντιμετώπιση τού προβλήματος και έτσι περνάμε στο τρίτο πυλώνα και το αντίστοιχο δίκτυο.

E3

Το τρίτο δίκτυο (βλ. E3), είναι αυτό που δίνει ρεύμα σε όσους εφαρμόζουν την αναλογική συμπληρωματικότητα ή προσβλέπουν σ' αυτή.

Ας δούμε μέσα από τον συμβολισμό μιας χαρακτηριστικής εικόνας την έννοια της αναλογικής συμπληρωματικότητας (βλ. E4).

E4

Κυρίες και κύριοι,

Οι Παραολυμπιακοί και ο αθλητισμός συνολικά αποτελούν ανθρώπινες δραστηριότητες που αξιοποιούν στο

μέγιστο δυνατό βαθμό διεπιστημονικά και πολυεπιστημονικά ερευνητικά συμπεράσματα, επιδιώκοντας την προαγωγή παιδαγωγικών αξιών και κυρίως την ενίσχυση τού χαρακτήρα των νέων ανθρώπων.

Ένα ξεχωριστό παράδειγμα-μήνυμα, το οποίο αφορά στην κατ' αίσθηση αντίληψη της λειτουργικής κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης τού Άλλου στο πλαίσιο της ορθής εφαρμογής της έννοιας της ισότητας, αποτελεί η συνεργατική άθληση.

Το μήνυμα αυτό το εκπέμπει ο τρόπος με τον οποίο συνεργάζονται ο αθλητής με προβλήματα όρασης και ο χωρίς αναπηρία «συναθλητής - οδηγός» του ή ο προπονητής και «οδηγός» του στα αγωνίσματα των δρόμων και των αλμάτων αντίστοιχα.

Στις εικόνες αυτές και τις ερμηνευτικές προσεγγίσεις τους εμπερικλείεται, ίσως, και ολόκληρη η φιλοσοφία τού τρόπου της λειτουργικής σχολικής, επαγγελματικής και κοινωνικής ένταξης και της ποιότητας ζωής τού Άλλου.

Δηλαδή για την κάλυψη τού ανυπαίτιου ελλείμματος είναι απαραίτητη η τήρηση ορισμένων αρχών, όπως η αρχή της αναλογικής συμπληρωματικότητας.

Επομένως η αρχή της έμπρακτης και χωρίς παρερμηνείες ισότητας μπορεί να ισχύσει όταν και μόνο όταν συντρέχουν και οι αρχές της αναλογικότητας και της συμπληρωματικότητας στον τρόπο λειτουργίας των αποφασιστικής σημασίας προϋποθέσεων για τη συμμετοχή τού Άλλου στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Δηλαδή, για την ανεμπόδιση διεκδίκηση και κατάκτηση κοινωνικών αγαθών και της μέσω της αξιοποίησής τους προσωπικής καταξίωσης.

Τα κοινωνικά αυτά αγαθά τα συγκροτούν:

i. η Παιδεία (μόρφωση, εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση), ii. τα αναλογικά (όχι ίσα) δικαιώματα, iii. οι πρόσθετες (εναλλακτικές ή συμπληρωματικές) ευκαιρίες, ώστε η συμμετοχή στο κοινωνικό γίγνεσθαι να επιδιώκεται, αφενός μεν, κατά το «χάρισμα» και την «προθετικότητα» καθενός (και όχι κατά τις επιθυμίες και το συμφέρον των άλλων) και, αφετέρου, με τη συνδρομή των αρχών της εξατομίκευσης, της συνεκπαίδευσης και της συνεργατικότητας, και iv. η λειτουργία Κράτους Δικαίου, γενικότερα, (βλ. σχετ., 3ο Διεθνές συνέδριο "Άτομα με αναπηρία καί ΜΜΕ". Θεματική ενότητα «Παραολυμπιακοί Αγώνες και ΜΜΕ: Από την Αθήνα στο Πεκίνο» (2008) [Δείτε πρακτικά]).

Κλείνοντας θα ήθελα να διατυπώσω υπό μορφή συμπεράσματος το εξής:

Αυτό το οποίο οφείλει να εισηγηθεί η Ανθρωπαγωγική και να διδάξει το Παράδειγμα δεν είναι η ψευδεπίγραφη ΙΣΟΤΗΤΑ αλλά η αληθής ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ (βλ. E5), την οποία μπορεί να υπηρετήσει η αναλογική συμπληρωματικότητα (βλ. E4).

E5

Κύριε Πρόεδρε τής εκδήλωσης, συγχαρητήρια για την όλη διοργάνωση τού εορτασμού και ευχαριστίες για την τιμητική πρόσκληση που μου απευθύνετε.

Κυρία Διευθύντρια τής ΕΣΤΙΑΣ, συγχαρητήρια για την συνδιοργάνωση και την φιλοξενία τής ΕΣΤΙΑΣ, το πολυσήμαντο και πολυδιάστατο έργο τής οποίας εκτιμώ ιδιαιτέρως, αφού ως δημότης Νέας Σμύρνης έχω την ευκαιρία να το παρακολουθώ συχνά.

Κυρίες και Κύριοι σας ευχαριστώ γιατί θελήσατε να με ακούσετε.

* BIO/CV

Οι Μπουμπουλίνες του χθες και του σήμερα

Γράφει ο καπ. Κώστας Μίχ. Φράγκος
Μέλος της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών

Στις 8 Μαρτίου γιορτάσαμε την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας. Έτσι θα αφιερώσω δυο λόγια για τις ψυχωμένες ελληνίδες γυναίκες, τις Αντιγόνες και τις Μπουμπουλίνες, αυτές που είχαν την τόλμη να ορθώσουν το ανάστημά τους, να σπάσουν τα δεσμά και να συμβάλλουν στο ανέβασμα του πολιτισμού. Υπερβαίνουν το χωροχρόνο της εποχής τους, χαράζουν τη δική τους πορεία και ταράζουν τα ανδρικά μέτρα και σταθμά. Γυναίκες που θαυμάζουμε και εκτιμούμε. Γυναίκες που ταξιδεύουν διαχρονικά. Έτσι, από την Αρχαία Ελλάδα, από τους μύθους, αναδύονται πρότυπα γυναικών που αναφέρονται με διαχρονική ακτινοβολία.

Η **Αντιγόνη** αναδεικνύεται ως πρόσωπο που καταργεί τα καθιερωμένα και ανεβαίνει στην υψηλότερη βαθμίδα των γυναικείων επιδόσεων, κατακτήσεων και εξάρσεων. Θέτει το θείο νόμο υπεράνω του εγκόσμιου. Διδάσκει με την αυτοθυσία της σεβασμό στον άγραφο νόμο του γένους της, καίτοι η εποχή της δεν ανεχόταν εκτροπή από τα καθιερωμένα. Μια ιδιοσυγκρασία με όλες τις γυναικείες αρετές, γεμάτη αγάπη, τρυφερότητα και στοργή, αλλά συγχρόνως με τη γενναιότητα και το δυναμισμό των ανδρών, χωρίς, ωστόσο, ν' αποβάλει τίποτα από τη θηλυκή της υπόσταση. «Ούτοι συνεχθείν, αλλά συμφιλείν έφυν» (Σοφοκλή «Αντιγόνη», § 523).

Έχουμε ακόμη την **Ιφιγένεια**, που δίνει τη ζωή της για την τιμή της πατρίδας, την **Πηνελόπη** ως υπόδειγμα σεμνότητας, συζυγικής πίστης και αφοσίωσης και την **Ανδρομάχη** υπόδειγμα ήθους και θάρρους.

Έτσι η Ελληνική μυθολογία προβάλλει ισχυρές γυναικείες προσωπικότητες, που διαμόρφωναν θετικά ή αρνητικά την ιστορία της Ελλάδας. Οι Σπαρτιάτισσες αποτελούν παράδειγμα ανδρείας και ευψυχίας, για όλη την ανθρωπότητα. Θα γίνει η μητέρα του πολεμιστή, που θα του πει θαρρετά «ή ταν ή επί τας», όταν θα δώσει στο παιδί της την ασπίδα για να πάει να πολεμήσει. Ενώ δεν πρέπει να μας διαφεύγει η Κρήσα εκ μητρός και βασίλισσα της Αλικαρνασσού, η περίφημη **Αρτεμισία** για το θάρρος και τον ηρωισμό της στην ναυμαχία της Σαλαμίνας, για να πει ο Ξέρξης: «οί μὲν ἄνδρες γεγόνασιν μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες».

Στην Αθήνα έχουμε μια λαμπρή εξαίρεση υπέρ των γυναικών στο πρόσωπο της λαμπρής **Ασπασίας**, της οποίας η συμβολή στον «Χρυσούν Αιώνα» του Περικλή είναι τεράστια. Ενώ η μεγάλη ποιήτρια **Σαπφώ**, έδωσε μιαν άλλη διάσταση της ευαισθησίας και υψηλής ποίησης στην αρχαία λογοτεχνία με παγκόσμια αναγνώριση.

Ένα πλήθος Ελληνίδων κινήθηκαν δημιουργικά και αποφασιστικά στα μεγάλα έργα της εκκλησίας στη Βυζαντινή περίοδο ώστε ο πολέμιος του χριστιανισμού Κέλσος ν' αποκαλεί τον χριστιανισμό «θρησκεία των γυναικών». Όπως η **Ολυμπιάδα**, συνεργάτιδα του Ιωάννη του Χρυσόστομου. Οι μητέρες των Τριών Ιεραρχών, **Εμμέλεια**, **Νόνα** και **Ανθούσα** που έκανε το σοφό δάσκαλο Λιβάνιο να λέει: «Πόσο σπουδαίες είναι οι μητέρες των χριστιανών» και πόσες άλλες μαρτύρησαν για την πίστη τους. Θ' αναφέρω όμως και την **Κασσιανή** με την θρησκευτική της ανάταση, που τόλμησε να απαντήσει στον αυτοκράτορα Θεόφιλο: «αλλά και δια γυναικός πηγάζει τα κρείττονα». Και κλείνω με τη **Φιλοθέη Μπενιζέλου** για τη δράση της, την ανδρεία της και την αυταπάρησή της στην περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Στην Τουρκοκρατία και την εθνεγερσία του Εικοσιένα οι υπέροχες και ψυχωμένες ελληνίδες αγωνίστηκαν σκληρά και διέπρεψαν μέσα στην ελληνική ιστορία. Αθάνατες θα μείνουν οι Σουλιώτισσες, που αποφάσισαν να γκρεμιστούν στο Ζάλογγο, τραγουδώντας το θάνατο χάρη της ελευθερίας και δίνοντας έτσι ένα αιώνιο μάθημα, πως η Ελληνίδα δεν πρωτεύει μόνο στη στοργή και στο συναίσθημα αλλά και στη θυσία και στο θάνατο. Ενώ ξεχωρίζει η **Μόσχω Τζαθέλα**, που απάντησε στον Αλή Πασά που την εκβίαζε με τον αιχμάλωτο γιο της: «Ανώτερο κι απ' το γιο μου είναι το Σούλι. Αν ζήσει αυτό θα ζήσει κι ο γιός μου. Αν αφανιστεί αυτό ας αφανιστεί και ο γιός μου». Ακόμη αθάνατες θα μείνουν η **Χαΐδω** και η **Δέσπω Μπότσαρη**.

Όχι μόνο οι Σουλιώτισσες αλλά κι άλλες Ηπειρώτισσες, Μανιάτισσες, Μωραϊτισσες, Κρητικοπούλες, Κυπριοπούλες, Μακεδονοπούλες, Νησιωτοπούλες, πολέμησαν ηρωικά μαζί με τους άντρες τους τον κατακτητή αλλά για κανένα λόγο δεν δέχονταν να πάνε στα μετόπισθεν. Εγαλούχησαν τα παιδιά τους με τα διαυγή και απαραίτητα νήματα της φιλοπατρίας έτσι ώστε ο Εθνικός μας ποιητής να τις εξάρει και να μνησεί:

**«Η ψυχή μου αναγαλλιάζει
πως ο κόρφος καθεμιάς
γλυκοβύζαχτο ετοιμάζει
γάλα ανδρείας και λευτεριάς»**

Οι Μανιάτισσες με δρεπάνια και πέτρες έριξαν τον Ιμπραήμ και τ' ασκέρι του στη θάλασσα. Οι Μεσολογγίτισες ντύθηκαν αντρικά και πολέμουσαν σαν λιοντάρια στις ντάπιες στην πολιορκία του Μεσολογγίου. Από τη Μακεδονία η **Δόμνα Βισβίση**, γυναίκα του εφοπλιστή Αντώνη Βισβίση μετά τον πρόωρο θάνατό του, έγινε ο φόβος και ο τρόμος των Τούρκων και επονομάστηκε «η Κυρά των Θαλασσών». Διέθεσε το πλοίο της «Καλομοίρα» να γίνει πυρπολικό, με το οποίο ο Πυτίνος έκαψε το 1824 τη ναυαρχίδα «Χασνέ Γκεμσί».

Οι Ναουσαίες γυναίκες με τα παιδιά τους αναβιώνουν το Ζάλογγο πέφτοντας στα αφρισμένα νερά του Χειμάρρου Αραπίτσας. Ενώ επτά ηρωίδες στο Λιτόχωρο γκρεμίζονται στο γκρεμό από το λόφο του Γαλακτού. Στην Πελοπόννησο ξεχωρίζουν η **Κωνσταντίνα**, η γυναίκα του καπετάν Ζαχαρία Μπαρμπιτσιώτη και η ξακουστή **Ζαμπέτα Κολοκοτρώνη**, η μάνα του Γέρου του Μωριά αλλά και η θρυλική **Αρκαδιανή**, που ήταν ντυμένη κλεφτόπουλο. Στην Κρήτη η **Χαρίκλεια Δασκαλάκη**, που έλαβε μέρος στο Ολοκαύτωμα του Αρκαδίου και στην Κύπρο η 18χρονη αρχοντοπούλα **Μαρία Συγκλητική**, έβαλε φωτιά στην μπαρουταποθήκη του πλοίου που τη μετέφερε μαζί με άλλες 200 νεαρές κοπέλες στο Σουλ-

Υποπλοίαρχος
Ευτυχία Πατεράκη

τάνο, με αποτέλεσμα να τιναχτούν όλες στον αέρα για να μην κατασχύνουν τη δόξα του Γένους των. Ακόμη και η **Κυρά Βασιλική** του Αλή Πασά έπαιζε εθνικό ρόλο κοντά του κι είχε γλυτώσει πολλούς από τη σφαγή του Αλή.

Η Μυκονιάτισσα αρχοντοπούλα **Μαντώ Μαυρογένους**, κόρη του πρώτου σπαθάριου της Μολδοβλαχίας Νικολάου Μαυρογένη, αποτελεί ένα άφθαστο και αξεπέραστο παράδειγμα ηρωισμού, πατριωτισμού και θυσίας. Βάζει ένα σκοπό της ζωής της: να βοηθήσει τον αγώνα για την ελευθερία. Φτιάχνει ένα σώμα εθελοντών στη Μύκονο και γίνεται αρχηγός τους. Πουλάει όλη την περιουσία της, εξοπλίζει πλοία και κυνηγάει τους Τούρκους στο Αιγαίο. Ο Καποδίστριας την ονόμασε «επίτιμο αρχιστράτηγο». Στο τέλος κατέληξε λάμπτωση σε ένα ετοιμόρροπο σπίτι στο Ναύπλιο, λησμονημένη και εγκαταλελειμμένη απ' όλους. Στα 1840 πηγαίνει στην Πάρο, όπου πέθανε και τάφηκε από το λαό, που πάντα την τιμούσε, στον περίβολο του ναού της Εκατονταταυπλιανής. Το μαρτυρολόγιο των επωνύμων και ανωνύμων Ελληνίδων είναι ατελείωτο.

Πάνω απ' όλες ξεχωρίζει η **Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα**, μια από τις θρυλικότερες μορφές της Ελληνικής Επανάστασης. Γεννήθηκε στις φυλακές της Κωνσταντινούπολης, κόρη του Υδραίου караβοκύρη Σταυριανού Πινότση. Σύζυγος του καπετάν Δημήτρη Μπούμπουλη, κι όταν κι αυτός σκοτώνεται μένει πάλι χήρα κάτοχος έξι караβιών. Φτάνει στην Πόλη για να σώσει την περιουσία της και συγχρόνως να μνηθεί στην Φιλική Εταιρεία. Λαμβάνει ενεργό συμμετοχή στην Επανάσταση και μπαίνει επικεφαλής στόλου 52 караβιών, στον αποκλεισμό του Ναυπλίου και της Μονεμβασίας. Ξοδεύει αλογάριαστα την περιουσία της για την Επανάσταση. Κάποτε, στην πολιορκία του Ναυπλίου που πήγαν να οπισθοχωρήσουν τα παλικάρια της, ξέσπασε με την στεντόρεια φωνή της:

«Γυναίκες είσαστε μωρές κι όχι άντρες; Ντροπή σας!»

Και ο ιστορικός Φιλήμων τονίζει για την τόλμη της: «μπροστά της οι άντρες ησχύνετο και ο ανδρείος υπεχώρει». Καπετάνισσα γενναία, toλμηρή, με άφθαρτη ψυχική δύναμη. Λεβέντισσα και δυνατή σαν άντρας, όμορφη και ξεχωριστή γυναικεία μορφή πέρασε στην αθανασία, λάμποντας στο πάνθεο των Ηρώων του Εικοσιένα. Και όπως τονίζει ο ποιητής Μ.Κατσίνης:

**«Η Μπουμπουλίνα ξέστηθη
τραβάει το γιαταγάνι
μουγκρίζουνε τα πέλαγα
και τα καράβια ολούθε».**

Όλη η Ευρώπη μένει άφωνη από τα κατορθώματα της θρυλικής καπετάνισσας και τη θεωρούν κάτι ανάμεσα σε αμαζόνα και θεά Αθηνά. Πορτραίτα της κυκλοφορούν σε ολόκληρο τον Ευρωπαϊκό χώρο γιατί αγωνίστηκε με ανδρεία και ηρωισμό για την πατρίδα. Γι' αυτό σήμερα χαρακτηρίζουμε Μπουμπουλίνες τις δυναμικές και ψυχωμένες γυναίκες.

Στο πρόσωπό της συμβολίζεται η δυναμική, άξια, δημιουργική γυναίκα, που αντιμετωπίζει με τόλμη και αξιοπρέπεια τα προβλήματα και τις αντιξοότητες της ζωής.

Και μετά την Επανάσταση του Εικοσιένα συνεχίζονται να ξεπετάγονται ψυχωμένες Ελληνίδες «η σθεναρά και αρρενωπή βασίλισ του Ναυπλίου, **Καλλιόπη Παπαλεξοπούλου**», η ηρωίδα που κλόνισε το θρόνο του Όθωνα. Και στη νεότερη ελληνική πραγματικότητα δεν μπορούμε παρά να αναφερθούμε στην Κρητική **Καλλιρόη Παρρέν** (1856-1940), που αγωνίστηκε με την «Εφημερίδα των Κυριών» εδώ και έναν αιώνα για τα δικαιώματα των γυναικών.

Δεν πρέπει να ξεχάσουμε το Έπος του Σαράντα στα βουνά της Πίνδου, τον ηρωισμό των γυναικών της Ηπείρου και στην Εθνική Αντίσταση την **Ηρώ Κωνσταντοπούλου**, **Λέλα Καραγιάννη** και **Ηλέκτρα Αποστόλου**. Μετά τον πόλεμο και συγκεκριμένα το 1952 δίνονται στην Ελληνίδα πλήρη πολιτικά δικαιώματα. Η πρώτη Ελληνίδα βουλευτής ήταν η **Λίνα Τσαλδάρη**. Ενώ η **Αγγελική Λάιον**, η νέα ακαδημαϊκός, χωρίς να ξεχάσουμε την **Ελένη Γλυκατζή Αρβελέρ**, πρότανη του πανεπιστημίου της Σορβόνης.

Η πρώτη Ελληνίδα ασυρματίστρια (Σεπτ. 1961, Χιωτίσση Ευγενία Λίναρη-Χελιώτη, στο υπερωκεάνιο «ΒΡΕΤΑΝΗ» έσπασε...το εμπάργκο σ' ένα καθαρά αντρικό μέχρι τότε επάγγελμα. Και σήμερα οι πλοίαρχοι Ε.Ν. Υακίνθη Τζανακάκη, Χριστίνα Τζουγανάτου (Tsakos Shipping), η πλοίαρχος Ε.Ν. Βέρα Βασιλοπούλου (Diana Shipping), η Αργυρώ Εξωμανίδου καθώς και πλήθος άλλων γυναικών που υπηρετούν ως πλοίαρχοι-μηχανικοί και αξιωματικοί του Ε.Ν., του Π.Ν., και στην Αεροπορία.

Η πρώτη γυναίκα διευθύντρια στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ήταν η Καίτη Πολυχροπούλου-Κόκοτα. Σήμερα έχουμε και αρκετές Χιώτισσες Μπουμπουλίνες στη Ναυτιλία, επιχειρηματίες καθώς και προέδρους σε διάφορα Σωματεία-Συλλόγους του νησιού μας που προσφέρουν σε διάφορους τομείς σημαντικές υπηρεσίες στην κοινωνία μας.

Η γυναίκα εισέβαλε παντού, έσπασε δεσμούς αιώνων, κατέκτησε υψηλές θέσεις στην επιστήμη και την πολιτική και απέδειξε ότι δεν υστερεί σε τίποτα από τον άνδρα. Αλλά και η προσφορά προς την οικογένεια μιας καλής νοικοκυράς είναι ανυπολόγιστη. Ενώ οι γυναίκες της επαρχίας και ειδικά όσες κατοικούν στα χωριά είναι αληθινά ηρωίδες. Χωρίς να παραβλέψουμε τις επιστήμονες, τις εκπαιδευτικούς και τις γυναίκες επιχειρηματίες. Αυτές είναι οι σύγχρονες «Μπουμπουλίνες».

Τέτοιες γυναίκες χρειαζόμαστε για να κρατήσουμε το δυναμισμό της ψυχής μας. Αντιγόνες και Μπουμπουλίνες σε όλους τους τομείς της κοινωνίας, στο σπίτι, στην εργασία, στην επιστήμη, στις ένοπλες δυνάμεις αλλά περισσότερο στην οικογένεια σαν μάνα να γαλουχίζει χαρακτήρες στην ανατροφή των παιδιών μας, για να κρατήσουν την ταυτότητά μας και την ελληνικότητά μας. Αυτές οι Μπουμπουλίνες θα φρενάρουν τη διαβρω μένη καταναλωτική κοινωνία και την «πολιτιστική» βαρβαρότητα.

Βιβλιογραφία: Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Υακίνθη Τζανακάκη
Πλοίαρχος-Αρχιπλοίαρχος
(operation Dep.
Tsakos ship)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ (1792 - 1828)

ΕΘΝΙΚΟΣ ΗΡΩΑΣ, ΛΟΓΙΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΦΙΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 190 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥΥπό Μαρίας-Ελευθερίας Γ. Πατράκου
Δρ. Φιλ. Πανεπιστημίου Αθηνών

Μία μεγάλη ευγενής μορφή που κόσμησε τις χρυσές δέλτους της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας, υπήρξεν ο πρωτότοκος γιος του Κωνσταντίνου Υψηλάντη, ο και Αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας, Αλέξανδρος. Στη σύντομη ζωή του, έφυγε μόλις σε ηλικία 36 ετών, έκανε έργο που άλλοι δεν θα κατόρθωναν να επιτύχουν αν ζούσαν έναν ολόκληρο αιώνα.

Το οικογενειακό του δένδρο άριστο, γι' αυτό και οι καρποί του εύχυμοι και δοξασμένοι.

Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1792 και ο πατέρας του Κωνσταντίνος ήταν Ηγεμόνας της Μολδοβλαχίας και γόνος εύπορης και ισχυρής Φαναριώτικης οικογένειας. Μητέρα του η εξαίρετη και ευγενής Ελισσάβετ Βακαρέσκου.

Η καταγωγή της οικογένειας είναι από τα Υψηλά της Τραπεζούντας και η ύπαρξή της χρονολογείται από την εποχή που κατέφυγαν οι Κομνηνοί στην Τραπεζούντα¹. Η καταγωγή της οικογένειας των Υψηλάντων ανάγεται στους υστεροβυζαντινούς χρόνους, από την οικογένεια των Ξιφιλίνων, δύο μέλη της οποίας υπήρξαν πατριάρχες της Κωνσταντινούπολης: Ο Ιωάννης Η' Ξιφιλίνος Υψηλάντης και ο Γεώργιος Β' Ξιφιλίνος Υψηλάντης. Το 1204 μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους, οι Ξιφιλίνοι κατέφυγαν στην Τραπεζούντα μαζί με τους Κομνηνούς και ίδρυσαν την αυτοκρατορία της Τραπεζούντας.²

Με το γάμο του Κωνσταντίνου Ξιφιλίνου Υψηλάντη και της κόρης του αυτοκράτορα Μανουήλ Κομνηνού, οι δύο οικογένειες συγγένεψαν και προήλθε ο κλάδος των Υψηλάντων Κομνηνών. Μετά την κατάλυση της αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας το 1461 από τον Μωάμεθ Β', η οικογένεια χάθηκε από το προσκήνιο και εμφανίσθηκε πάλι στα μέσα του 17^{ου} αιώνα, όταν πολλά μέλη είχαν καταλάβει διάφορα υψηλά αξιώματα.³ Στα τέλη του 18ου αιώνα ο Αθανάσιος Κομνηνός – Υψηλάντης υπήρξε αρχίατρος του μεγάλου Βεζίρη Γρηγόρη Γκίκα και ο Ιωάννης Κομνηνός διετέλεσε διερμηνέας της Υψηλής Πύλης. Υπήρξε μεγάλος εθνικός ευεργέτης και απέτρεψε τη γενική σφαγή των Ελλήνων μετά τα Ορλωφικά, πήρε επίσης ενεργό μέρος στη συνθήκη του Κιουσούκ – Καϊναρτζή και νομοθέτησε στη Βλαχία την ίδρυση ελληνικών σχολείων και δικαστηρίων. Κατηγορήθηκε από την Υψηλή Πόλη ως προδότης και καρατομήθηκε στην Κωνσταντινούπολη, ενώ η περιουσία του δημεύθηκε και ο γιος του Κωνσταντίνος (1760 – 1816) υπήρξε και αυτός ηγεμόνας της Μολδαβίας και Μέγας Διερμηνεύς της Υψηλής Πόλης. Για τη δράση του τιμήθηκε το 1816 από τον Τσάρο Αλέξανδρο.

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1792 αλλά πέθανε μετά από την ανεκτίμητη προσφορά του για την πατρίδα μέσα σε συνθήκες τραγικές και έσοχτης φτώχειας στις 19 Ιανουαρίου του 1828 στη Βιέννη.⁴ Στο οικογενειακό περιβάλλον που ανατράφηκε διαπνεόταν από έντονο πατριωτισμό και έλαβε εκλεκτή μόρφωση. Φοίτησε στη Σχολή των Βασιλικών Ακολούθων και στη συνέχεια υπηρέτησε στα σώματα της αυτοκρατορικής φρουράς.⁵ Το 1810 κατατάχθηκε και στο σώμα των έφιππων σωματοφυλάκων του Τσάρου και έλαβε το βαθμό του ανθυπολοχαγού. Διακρίθηκε στους πολέμους κατά του Ναπολέοντα, κατά τους οποίους έχασε το δεξί του χέρι από τον ώμο από γαλλική οβίδα, στη μάχη της Δρέσδης, τον Αύγουστο του 1813. Χάρη στον ηρωισμό του, μετά από εννέα χρόνια διακρίθηκε ως υπασιστής του Τσάρου Αλέξανδρου Α' της Ρωσίας και έλαβε το βαθμό του υποστρατήγου σε ηλικία μόλις είκοσι πέντε ετών.⁶

Στα τέλη του 1818 μύηθηκε στη Φιλική Εταιρεία ο αδελφός του Νικόλαος, ο οποίος στη συνέχεια μύησε τον Γεώργιο και τις αρχές του 1820 τον Δημήτριο. Τα τρία αδέλφια προσπάθησαν να μύησουν στη συνέχεια τον Αλέξανδρο, για τον οποίο όλα άλλαξαν στις 12 Απριλίου του 1820, οπότε ο Αλέξανδρος έγινε μέλος της Φιλικής Εταιρείας με το ψευδώνυμο «Καλός» και ανέλαβε αρχηγός της ως «Γενικός Επίτροπος της Αρχής», ύστερα από την άρνηση του Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος όμως ενθάρρυνε τον Αλέξανδρο να αναλάβει την αρχηγία. Η στρατιωτική του πείρα και η αίγλη του δεν άργησαν να αποδίδουν καρπούς.⁷

Οι Φιλικοί γνώριζαν τα πατριωτικά του αισθήματα, τα οποία είχε δηλώσει, ώστε οι συμπατριώτες του να υπολογίζουν στη συνδρομή του, αν παρουσιαζόταν κάποια ευκαιρία μόνο εκ του ονόματος και της θέσης που κατείχε, χωρίς καμία άλλη εγγύηση.⁸

Με τη μεσολάβηση του Φιλικού Κωνσταντίνου Καντιώτη, που ήταν υπάλληλος κοντά στον Καποδίστρια, μετά την άρνηση του τελευταίου να αναλάβει αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας ανέλαβε ο Εμμανουήλ Ξάνθος να επικοινωνήσει με τον πρίγκιπα. Η συνάντηση αυτή υπήρξε από τις ευτυχέστερες στιγμές της ζωής του Ε. Ξάνθου και αποδίδει τη συνάντηση αυτή με κάθε λεπτομέρεια στα απομνημονεύματά του. Αξίζει να παρουσιάσουμε τη συνάντηση αυτή στην Πετρούπολη, στις 11 Απριλίου 1820 και το δραματικό διάλογο που ακολούθησε.

Ο Υψηλάντης δέχθηκε με ευγένεια τον Ξάνθο και ύστερα από κάποιες ερωτήσεις για την καταγωγή του, του ζήτησε να μάθει πως περνούν οι Έλληνες. Ο Ξάνθος του απάντησε ότι οι Τούρκοι τους τυραννούν παντού και η τυραννία τους αυτή έχει γίνει πλέον αφόρητη. Στη συνέχεια ακολούθησε ο εξής δραματικός διάλογος:

Υψηλάντης: «Γιατί οι Έλληνες δεν προσπαθούν να ενεργήσουν ώστε αν δεν δύνανται να ελευθερωθούν από τον ζυγόν, τουλάχιστον να τον ελαφρώσουν;»

Ξάνθος: «Πρίγκιψη, με ποία μέσα και με ποίους οδηγούς να ενεργήσω οι δυστυχείς Έλληνες την βελτίωσιν της πολιτικής των καταστάσεως; Αυτοί έμειναν εγκαταλε-

λειμμένοι από εκείνους, οίτινες εδύναντο να τους οδηγήσωσιν, διότι όλοι οι καλοί ομογενείς καταφεύγουν εις ξένους τόπους και αφήνουν τους ομογενείς των ορφανούς. Ιδού ο κόμης Καποδίστριας υπηρετεί στην Ρωσίαν, ο μακαρίτης πατήρ σας κατέφυγεν εδώ και ο Καρατζάς εις την Ιταλίαν, υμείς ο ίδιος υπηρετούντες την Ρωσίαν εχάσατε υπέρ αυτής την δεξιάν χείρα σας και άλλοι ίσοι καλοί καταφεύγοντες εις την Χριστιανική Ευρώπην μένουν εκεί, χωρίς να φροντίζουν δια τους δυστυχείς αδελφούς των».

Υψηλάντης: «Αν εγώ εγνώριζον ότι οι ομογενείς μου είχαν ανάγκην από εμέ και εστοχάζοντο, ότι εδυνάμην να συντελέσω εις την ευδαιμονίας των, σου λέγω εντίμως, ότι ήθελον μετά προθυμίας κάμω κάθε θυσίαν, ακόμη και την κατάστασίν μου, και τον εαυτόν μου θα εθυσιάζον».

Ξάνθος: (σηκώνοντας όρθιος και συγκινημένος): «Δος μοι Πρίγκιψη, την χείρα σας εις βεβαίωσιν των όσων εκφράσθητε».

Κοιτάζοντάς τον κατάματα ο Υψηλάντης με κάποιο θαυμασμό του έδωσε το χέρι του.

Ίσως, η στιγμή της συμφωνίας εκείνης είναι η μεγαλύτερη ιστορική στιγμή στη νεότερη ιστορία του ελληνικού έθνους και η πλέον αποφασιστική για την τύχη και το μέλλον του. Ο Υψηλάντης ενθουσιώδης και εμφορούμενος από ιδανικά δεν άργησε να κυριευθεί από το δραματικό τόνο της φωνής του Ξάνθου, καθώς και από το δικό του ενθουσιασμό και τη βαθιά πίστη του στα όνειρα του ελληνικού έθνους. Ενώ η αποστολή του Ξάνθου είχε εκπληρωθεί άρχισαν να πραγματοποιούνται οι οραματισμοί του Υψηλάντη με τη βαθιά επιθυμία του να γίνει ο ελευθερωτής του ελληνικού έθνους.

Την επομένη ημέρα ο Ξάνθος επισκέπτεται τον πρίγκιπα, του φανερώνει τα μυστικά της Φιλικής Εταιρείας κι εκείνος με συγκίνηση και ενθουσιασμό δέχθηκε να υπηρετήσει τη μεγάλη υπόθεση. Την ίδια ημέρα, κατηχείται και ορκίζεται κατά το τυπικό της εταιρείας και αναγνωρίζεται Γενικός Επίτροπος της Αρχής, με το ψευδώνυμο «Καλός» και τα γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου «α.ρ.» για να υπογράψει τις επιστολές του. Η Φιλική Εταιρεία είχε πλέον τον Αρχηγό της (Πετρούπολη, 12 Απριλίου 1820).

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης αποδύεται σε εργώδη προσπάθεια για να πραγματοποιηθεί ο μεγάλος σκοπός. Στέλλει εγκυκλίους στις εφορίες και έντυπα γραμμάτια για τις εκούσιες εισφορές των ομογενών. Απαγόρευσε τη χρήση δημοσίων χρημάτων χωρίς τη διαταγή του, επικοινωνώντας με τα επιφανέστερα μέλη και με τα πλέον δραστήρια, ενημερώνοντάς τα για την εκλογή του και θυμίζοντάς τους τα καθήκοντά τους και καθοδηγώντας τα για τη δημιουργία νέων εφορειών και συγκέντρωση εισφορών.

Ενθάρρυνε επαινώντας τους επιτρόπους εκείνους που δραστηριοποιούνταν περισσότερο, όπως εκείνους της «Φιλόνης Κάσας» της Μόσχας, ιδρύοντας ένα κεντρικό ταμείο της Φιλικής Εταιρείας στην Κωνσταντινούπολη. Και οι δύο αυτοί Οργανισμοί αποσκοπούσαν στην κάλυψη των αναγκών της Εταιρείας για τη χρηματοδότηση του μελλοντικού Αγώνα των Ελλήνων.

Προς τα τέλη του 1820 ο αδελφός του Αλέξανδρου Υψηλάντη, Νικόλαος, συνέταξε και υπέβαλε προς έγκριση στρατιωτικό Οργανισμό για την οργάνωση εθελοντικού στρατού. Σύμφωνα με τον κανονισμό αυτό ο στρατός της Ελληνικής Επανάστασης θα αποτελούνταν από χιλιαρχία και τα στελέχη του θα είχαν τους βαθμούς πεντηκοντάρχου, εκατοντάρχου, ταγματάρχη, χιλίαρχου και πολέμαρχου.

Αποφασίσθηκε η ελληνική σημαία να φέρει τρία χρώματα: άσπρο, μαύρο και κόκκινο. Η σημαία της ξηράς θα έφερε στη μία πλευρά το μυθικό φοίνικα μέσα σε φλόγες και τον «ακτινοβόλο παντόπτη οφθαλμό» με την επιγραφή: «εκ της τέφρας αναγεννώμαι», στη δε άλλη, τον αρχαίο ελληνικό σταυρό (ισόκερο) μέσα σε δάφνινο στεφάνι και κάτω την επιγραφή «Εν τούτω τω σημείω νίκα».⁹ Τα μέτρα που έλαβε ο Υψηλάντης είχαν ουσιαστική σημασία για την ελληνική παλιγγενεσία, Κάποιοι περισσότερο ενθουσιώδεις επιθυμούσαν να αρχίσει η Επανάσταση από την Πελοπόννησο. Λόγοι όμως σοβαροί, όπως η ανταρσία του Αλή Πασά, οι πληροφορίες ότι θα ξέσπασαν τα ραχές στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες ανάγκασαν τον Αλέξανδρο Υψηλάντη να εκδώσει προκήρυξη ανεξαρτησίας, να περάσει στις 22 Φεβρουαρίου 1821 τον Προύθο ποταμό και να υψώσει τελικά τη σημαία της Επανάστασης στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες και συγκεκριμένα στο Ιάσιο της Μολδοβλαχίας, δύο ημέρες αργότερα στις 24 Φεβρουαρίου εκδίδοντας επαναστατική προκήρυξη με το σύνθημα «Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος». Ο Υψηλάντης επέλεξε τη Μολδοβλαχία, διότι εκεί απαγορευόταν η παραμονή του τουρκικού στρατού, ενώ από το 1709 οι τοπικοί άρχοντες ήταν Έλληνες Φαναριώτες.¹⁰

Στις 26 Φεβρουαρίου 1821 στο ναό των Τριών Ιεραρχών τελέσθηκε δοξολογία κατά την οποία ο Μητροπολίτης Βενιαμίν ευλόγησε πρόχειρη σημαία με έμβλημα το Σταυρό και κατά το βυζαντινό τυπικό παρέδωσε το ξίφος στον Αλέξανδρο Υψηλάντη.

Στη συνέχεια, διενεργήθηκε έρανος για τη συλλογή ενός εκατομμυρίου γροσίων και παράλληλα εθελοντές από ολόκληρη την Ευρώπη κατέφθασαν στη Μολδαβία και κατατάχθηκαν στο στρατιωτικό σώμα που δημιουργήσε οργανώνοντας το πρώτο τμήμα του Πυροβολικού με δύο πυροβόλα υπό τις διαταγές του Γάλλου συνταγματάρχη Ολιβιέ Βουτιέ (Olivier Voutier).¹¹ Συγκροτήθηκε ο Ιερός Λόχος, αποτελούμενος από 500 σπουδαστές. Οι Έλληνες ναυτικοί κυριεύσαν και εξόπλισαν 15 πλοία και στις 17 Μαρτίου ο Υψηλάντης ύψωσε τη σημασία στο Βουκουρεστί κι αντιμετώπισε το στρατό τριών πασάδων στο Γαλάτσι, το Δραγατσάνι, τη Σλατίνα, το Σκουλένι και το Σέκο μαζί με το Γιωργάκη Ολύμπιο και τον Ιωάννη Φαρμάκη.

Ο στρατός του Υψηλάντη καταστράφηκε στη μάχη του Δραγατσανίου στις 7 Ιουνίου 1821 και υποχώρησε προς την Αυστρία και σύνορα.

Συνέχεια στη σελ. 7

¹ Βλ. πρόχειρα [el.wikipedia.org/wiki/Αλέξανδρος Υψηλάντης](http://el.wikipedia.org/wiki/Αλέξανδρος_Υψηλάντης), Φιλικός.

² [www.reporter.gr/Apopseis/Istories/237138-Alexandros Ypsilantis](http://www.reporter.gr/Apopseis/Istories/237138-Alexandros_Ypsilantis).

³ ο.π.

⁴ ο.π.

⁵ www.sansimera.gr/biographies/156.

⁶ www.reporter.gr/Apopseis/Istories, ο.π. - www.sansimera.gr/biographies/156, ο.π.

⁷ ο.π.

⁸ [el.wikipedia.org/wiki/Αλέξανδρος Υψηλάντης](http://el.wikipedia.org/wiki/Αλέξανδρος_Υψηλάντης), ο.π.

⁹ [el.wikipedia.org/wiki/Αλέξανδρος Υψηλάντης](http://el.wikipedia.org/wiki/Αλέξανδρος_Υψηλάντης) (Φιλικός), ο.π.

¹⁰ [el.wikipedia.org/wiki/Αλέξανδρος Υψηλάντης](http://el.wikipedia.org/wiki/Αλέξανδρος_Υψηλάντης) (Φιλικός), ο.π.

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΣΟΦΙΑΣ

Μαρία Φράγκου, Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας - Ψυχοθεραπεύτρια

Είναι αλήθεια πως πολλές φορές προτού ο άνθρωπος αισθανθεί την μοναδική αγάπη του Θεού μέσα του, στο εσωτερικό της ψυχής του, όσα πράττει τα κάνει από φόβο Θεού, παρά από αγάπη προς Εκείνον. Υπάρχει όμως κι ένα άλλο στάδιο όπου η ανθρώπινη ψυχή αισθάνεται το Θεό τόσο γλυκό, τόσο ελεήμονα, τόσο καλό, τόσο πρόθυμο, τόσο πιστό, τόσο αξιαγάπητο, τόσο αληθινό και τόσο οικείο, που δεν υπάρχει πια τίποτε που να μην το παραδώσει ελεύθερα, θεληματικά και ολότελα σ' Εκείνον. Εδώ συγκαταλέγονται όλη η δύναμη της ύπαρξής του, ο νους του, η βούλησή του και γενικότερα όλο του το είναι. Τότε ακριβώς είναι που ο άνθρωπος δεν ομολογεί μόνο τα αμαρτήματά του, αλλά ομολογεί και την άπειρη αγαθότητά του Θεού. Τότε ακριβώς είναι που στους ψυχικούς του κόσμους γεύεται την εσωτερική χαρά που προέρχεται από το Θεό, καθώς και από τις πνευματικές ανατάσεις. Σαφέστατα, και αυτή η εσωτερική πνευματική χαρά και γλυκύτητα είναι μάλιστα μισθός, είναι ανταμοιβή και ανταπόδοση.

Στην ουσία, η ανθρώπινη ψυχή βρίσκεται και κατοικεί ανάμεσα στις δυο ακρότητες της παρούσας θνητής, πρόσκαιρης, γήινης διαβίωσης και της μακάριας, αθάνατης και αιώνιας ζωής. Ο αφοσιωμένος άνθρωπος έχει το ένα πόδι στη γη, το άλλο του δε πόδι πατάει συχνά-πυκνά στην αιωνιότητα. Ο καθένας, λοιπόν, διαισθάνεται πόσο βρίσκεται σ' ετούτη ή εκείνη τη μεριά, καθώς και ότι βρίσκεται οπωσδήποτε ανάμεσα σε δύο ακρότητες. Τελικά δε οι άνθρωποι δυναμώνονται κοντά στο Θεό, στις ουράνιες προσπάθειές τους και στα πνευματικά τους κατορθώματα, με το μίσος τους κατά της αμαρτίας και την επιθυμία τους για την πλήρη καταστροφή αυτής.

Ακόμη, ας μην λησμονούμε πως αν δεν επιδοθούμε ολόψυχα σ' αυτές τις εργώδεις πνευματικές ενασχολήσεις, δεν είναι δυνατόν να υψωθούμε και να αναχθούμε στη Θεϊκή Γνώση και Θεωρία. Ματαιοπονεί οποιοσδήποτε υψώνει τα μάτια του για να ατενίσει και να δει τον Θεό, εάν δεν έχει κατορθώσει προηγουμένως να ερευνήσει και να δει καθαρά τον εαυτό του.

Η άφιξη της ψυχής και το καταστάλαγμα της αυτό, στο νοητό λιμάνι, είναι η επίγνωση του εαυτού μας, σε όλες τις εσωτερικές πτυχές του και διαθέσεις, που λόγω αυτής της γνώσης, όταν την αποκτήσουμε, βρισκόμαστε σαν τον εστεμμένο βασιλιά στο βασίλειό του, που κυβερνάει με δύναμη, με σοφία και με καλωσύνη το βασίλειό του. Το ίδιο και η ψυχή είναι κυβερνήτρα των σκέψεών της, των εσωτερικών της παρορμήσεων και της ίδιας, αλλά και του σώματος στο οποίο κατοικεί.

Ποιό όμως είναι το εφετό, το ποθητό, ο στόχος; Ποιός είναι ο τελικός σκοπός; Είναι ο Θεός. Γιατί ο Θεός δεν είναι η σιωπή, ο Θεός δεν είναι η ομιλία. Ο Θεός δεν είναι ούτε η νηστεία ούτε η κατάλυση. Ο αναχωρητισμός ή η κοινοβιακή συνάφεια και διαβίωση, δεν είναι ο Θεός, όπως δεν είναι Θεός τίποτα από όλες αυτές τις αντιθέσεις, όσες κι αν παρατεθούν εδώ ή οπουδήποτε.

Ο Θεός υπάρχει αόρατος στα ενδιάμεσα αυτών που αναφέραμε παρά πάνω, και δεν θα καταφέρεις να τον ανιχνεύσεις και να τον βρεις δια μέσου του έργου της ψυχής σου, παρά θα τον πλησιάσεις και θα τον αισθανθείς, μόνον δια μέσου της αγάπης της καρδιάς σου. Τον Θεό δεν θα τον εννοήσεις δια μέσου του λογικού σου, όπως δεν θα τον καταλάβεις δια μέσου της σκέψης σου, ούτε θα τον συμπε-

ράνεις δια μέσου της βοήθειας των δυνάμεων του μυαλού σου. Ο Θεός μόνον αγαπιέται, δηλαδή είναι και μένει μόνον σαν αντικείμενο αγάπης και μοναδικής εκλογής της αγαπητικής θέλησης της καρδιάς σου.

Πάνω απ' όλα, όμως, εσύ για τον εαυτό σου πρόσεξε τι κάνεις, και μη μιμήσαι κανένα, γιατί έτσι θα μαϊμουδίσεις κι εσύ. Μην ακολουθήσεις λοιπόν τις διαθέσεις των άλλων και τις αποκλίσεις τους, εφόσον θα είσαι βέβαιος ότι είναι το σωστό.

Στο χρονικό δε διάστημα που διενεργείς αυτό που από μέσα σου εξέλεξες, ζήτησε τις συμβουλές αυτών που είναι εμπειρότεροι επάνω στις διάφορες παρορμήσεις, γιατί μόνο αυτοί οι Πνευματικοί Οδηγοί που έχουν παρόμοιες, μεγάλες και βαθιές εμπειρίες, είναι οι κατάλληλοι και που μπορούν να σε βεβαιώσουν για τη σωστή εσωτερική σου εκλογή.

Οπωσδήποτε, τίποτα στον πλανήτη μας ετούτο, ούτε επιθυμίες, ούτε πλούτος, ούτε δόξες, ούτε αξιώματα, ούτε τιμές, ούτε τόσα και τόσα άλλα της σαρκός και του παρόντος κόσμου της ματαιότητας, είναι δυνατόν να αντισταθίσουν την αξία της Θέωσης, μέσω της οποίας ο άνθρωπος ανυψώνεται τόσο, ώστε γίνεται κατά χάρη Θεός. Και είναι γεγονός ότι όποιος δεν έχει ειρήνη και εγρήγορση της καρδιάς του δεν μπορεί να αποκτήσει την πολυπόθητη παρουσία του υπεραξιολάτρευτου Θεού, του Ποιητή των όλων, του Άρχοντα της υπέρτατης Ειρήνης, της υπερουράνιας Αγάπης και της Πηγής του κάθε αγαθού.

Τέλος, ας γνωρίζουμε, ακόμη, πως όταν έρχονται συχνά ολοκληρωμένες σκέψεις αγαθές, καθώς και σκέψεις αρετών, όπως είναι η εγκράτεια, η σοβαρότητα, η ασυγκινησία για τον παρόντα μάταιο κόσμο, η θεληματική φτώχεια, η υπομονή, η ταπείνωση, η αγάπη, τότε δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το Θείο Πνεύμα είναι εκείνο που μιλάει προς εμάς, είτε απ' ευθείας, είτε δια μέσου των αγγέλων Του, που είναι στην παρούσα ζωή οι Πνευματικοί Διδάσκαλοι ή οι εξομολόγοι και Πνευματικοί Οδηγοί, ή οι Πατέρες που μας διδάσκουν και μας οδηγούν στην αλήθεια, είτε μας μιλάει δια μέσου του Αγγέλου φύλακά μας και των Αγίων Αγγέλων της δόξας Του, οι οποίοι είναι και πραγματικοί και γνήσιοι παρακινήτες και εμπνευστές κάθε καλού και κάθε αρετής.

Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησον ημάς. Αξιώσέ μας με την δύναμη της χάρις Σου να συγκατατιθέμεθα στο καλό και να αντιστεκόμαστε στο κακό και στο πονηρό.

Υ.Γ. Όλες οι παραπάνω σημειώσεις έχουν ολότελα αντληθεί από το βιβλίο «Θησαυρός Σοφίας» και συγκεκριμένα από τα 3 δοκίμια του βιωματικού άγνωστου συγγραφέα του «Γνόφου Αγνωσίας». Η μεταγλωττική απόδοση στην νεοελληνική, έχει γίνει από τον Μακαριστό Μητροπολίτη Κορινθίας κκ Παντελεήμονα Κ. Καρανικόλα, Εκδόσεις «ΠΝΟΗ», 2η έκδοση, Κόρινθος 1994.

Συνέχεια από σελ. 6

Ποικίλοι ήταν οι λόγοι της αποτυχίας του. Η έλλειψη αξιόμαχων δυνάμεων, η άρνηση του ηγέτη των Βλάχων Θεόδωρου Βλαδιμιρέσκου να βοηθήσει οικονομικά και στρατιωτικά κι οι απορίες της Υψηλής Πόλης για σφαγές των χριστιανών σε αντίποινα για την αποτροπή των οποίων αφόρισε την επανάσταση αυτή ο Πατριάρχης, Γρηγόριος ο Ε΄.

Οι συνέπειες υπήρξαν τραγικές. Ο Υψηλάντης παραδόθηκε στους Αυστριακούς, φυλακίσθηκε και απελευθερώθηκε στις 24 Νοεμβρίου 1827 με κλονισμένη υγεία, η οποία δεν του επέτρεψε έκτοτε να βοηθήσει το επαναστατημένο έθνος και δύο μήνες μετά την αποφυλάκισή του πέθανε στη Βιέννη στις 19 Ιανουαρίου 1828.¹²

Αξίζει να υπογραμμισθεί το μαρτυρικό τέλος του πρίγκηπα αυτού, χάρη της πατρίδας. Πέθανε σε συνθήκες τρομερής φτώχειας και δυστυχίας με τελευταία του επιθυμία η καρδιά του να απομακρυνθεί από το σώμα του και να σταλεί στην Ελλάδα. Ο Γεώργιος Λασσάνης πραγματοποίησε την επιθυμία του αυτή και τώρα η καρδιά του και του αδελφού του Δημητρίου φυλάσσονται στον Ιερό Ναό του Αμαλίου Ορφανοτροφείου, την οδό Σττισιόρου, στην Αθήνα. Το σώμα του θάφτηκε στο νεκροταφείο του Αγίου Μαρίνου στη Βιέννη και αργότερα τα λείψανά του μεταφέρθηκαν στο κάστρο Υψηλάντη. Τοποθετήθηκαν στην Rappoltenkirchen της Αυστρίας, από μέλη της οικογένειάς του.

Η τελευταία μεταφορά των λειψάνων του πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο του 1964, όταν μεταφέρθηκε τελικά στην εκκλησία των Αγίων Ταξιάρχων στο Πεδίο του Άρεως, στην Αθήνα, 136 χρόνια μετά τον θάνατό του. Στην Αμερική μία πόλη πήρε τιμητικά το όνομά του προς τιμήν του. Είναι η Ypsilanti Township στο Michigan και αργότερα η πόλη της Ypsilanti, η οποία βρίσκεται εντός του δήμου, πήρε το όνομά της από τον αδελφό του Δημήτριο.¹³ Οι γονείς του είχαν οκτώ παιδιά, πέντε γιους που θυσίαστηκαν για την πατρίδα και τρεις θυγατέρες, που συνέβαλαν τα μέγιστα για την απελευθέρωσή της.

Η οικογένεια Υψηλάντη υπήρξε μέγας χορηγός της Επανάστασης του 1821. Ιδιαίτε- ρως, αξίζει να τονισθεί, η μεγαλοκαρδία της μητέρας Ελισσάβετ Υψηλάντη, η οποία εκποίησε ακίνητα και χρυσαφικά και τα διέθεσε στον Αγώνα.¹⁴ Στην αρχή της Επανά- στασης πρόσφερε ένα μέρος της οικογενειακής περιουσίας, πέντε εκατομμύρια γρό- σια, μαζί με την κόρη της Μαρία. «Η κάσα ήταν βαριά», γράφανε ιστορικοί. «Άνθρωποι πολλοί, μετά κόπου μετεκόμιζαν αυτήν επί των ώμων». Ο λαός βλέποντας, ψιθύριζε με θαυμαστικά επιφωνήματα: «Μωρέ βιος ...».

Η μεγαλοσύνη της μάνας των Υψηλάντων φαίνεται και από την επιστολή που απη- ύθυνε η Ελισσάβετ Υψηλάντη, όταν της αναγγέλθηκε από την ελληνική προσωρινή

Κυβέρνηση δια του Προέδρου της Εθνοσυνελεύσεως Πανούτσου Νοταρά, ο θάνατος του υιού της Δημητρίου.¹⁵

Η Ελισσάβετ Υψηλάντη ευρισκόμενη στον Βέλικο Κόσνιτσα της σημερινής Κροατίας, έγραψε ότι οι δύο γιοι της άκουσαν τη φωνή της πάσχουσας πατρίδας και κατά χρέος έτρεξαν κοντά της: ¹⁶ 'Όποιος διαβάσει την επιστολήν αυτήν ραγίζει η καρδιά του μπρο- στά στο μεγαλείο μιας αληθινής Ελληνίδας μάνας.

Εξάλλου, κι άλλες επιστολές της φυλάσσονται στο Μουσείο της Ιστορικής και Εθνο- λογικής Εταιρείας της Ελλάδος, που θα άξιζε κανείς να το επισκεφθεί, να τις διαβάσει και να γιγαντωθούν τα ιδανικά του για την πίστη και την πατρίδα. Και οι γονείς, ιδιαι- τέρως οι μητέρες να εμπνευστούν και να μιμηθούν την γενναιοκαρδία της και τη με- γαλοσύνη της.

Σημείωση: Περισσότερη βιβλιογραφία για τον Αλέξανδρο Υψηλάντη και την οικο- γένεια Υψηλάντη, βλ. παρακάτω:

- P. Broncek: Alexander Ypsilantis Gefangenschaff, in Mitteilungen des Osterreichischen Staatsarchivs 17/18, 1964/65, s. 550 – 559.
 - Γ. Αρβανιτάκης, «Το κίνημα του Υψηλάντου», Δελτίον Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος, τομ. Ια , σ. 143 – 144.
 - Α.Μ. Marshall, «Η εν έτει 1821 στρατεία του Υψηλάντου εις τας ηγεμονίας (χειρό- γραφον του Βρετανικού Μουσείου», Δελτίον της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος, τομ. Θ΄, σελ. 363 – 510.
 - Πολυχρόνης Ενεπεϊκίδης, Αλέξανδρος Υψηλάντης – Η αιχμαλωσία του εις την Αυ- στρία 1821 – 1828, εκδ. Παπαζήση, 1969.
 - The Unification of Greece 1770 – 1923 – Dorkin D. (1984), 2ην edition.
 - Υπάρχει και ρωσική βιβλιογραφία για τον Αλέξανδρο Υψηλάντη.
- Για την παραπάνω βιβλιογραφία βλ. λήμμα ιστοσελίδας [https://el.wikipedia.org/wiki/Αλέ- ξανδρος-Υψηλάντης](https://el.wikipedia.org/wiki/Αλέξανδρος-Υψηλάντης) (Φιλικός).

¹¹ ο.π.

¹² ο.π.

¹³ ο.π.

¹⁴ www.pontos-nes.gr/article/131835/i-oikogeneia-ypsilanti-m.

¹⁵ ο.π.

¹⁶ ο.π.

Ανακοίνωση από το ετήσιο παγκόσμιο συνέδριο της Euroclassica Ομηρικής Ακαδημίας (Ιούλιος 2017)

Οδυσσέας: Από τον Όμηρο στον Καζαντζάκη

Της Αναστασίας Φραγκοπούλου, Δικηγόρου

Συνέχεια από προηγούμενο τεύχος

Ο Οδυσσέας του Καζαντζάκη: χαρακτηριστικά, ηθικοί στόχοι, ηθικοί φραγμοί, αγωνιστικοί τρόποι

Απ' την άλλη ο Καζαντζάκης δεν χαρακτηρίστηκε ποτέ ως σύγχρονος υμνητής της αρετής με την προαναφερθείσα ειδική έννοια. Η αρετή που αναζητά ο Καζαντζάκης έχει άλλη χροιά, άλλη υφή. Αυτή την άλλη «αρετή» θα δώσει και στον δικό του ήρωα Οδυσσέα, με τον οποίο έχει ασχοληθεί και στην τραγωδία του «Οδυσσέας» και στην επική του σύνθεση «Οδύσεια».

Τριάντα αιώνες μετά τον Όμηρο ο Καζαντζάκης ξαναπιάνει το αρχαίο θέμα του Οδυσσέα για να φτιάξει έναν ύμνο στο εύθραυστο μεγαλείο του ανθρώπου. Δεν υπάρχει σημείο στην ανθρώπινη ευτυχία, που να μην κρύβει και μια λύπη. Ο Οδυσσέας της τραγωδίας δεν απέχει πολύ από τον τρωικό ήρωα, αλλά προαναγγέλλει την άφιξη του «νέου» Οδυσσέα κι αυτό γιατί κρύβει μέσα του «εν σπέρματι» ιδέες, συναισθήματα και πράξεις του κατοπινού επαναστάτη και ζηλωτή της ελευθερίας. Είναι ένα πρόσωπο αδιαμόρφωτο, ακόμα νόθο.

Περιπλανώμενος ο Καζαντζάκης σε χιλιάδες στίχους, ανάμεσα σε μυριάδες λέξεις, αναγράφοντας την ποιητική του ιδέα επτά φορές, στην Οδύσεια των 33.333 στίχων με τις 7.500 περίπου αθησαύριστες λέξεις (που δεν θα συναντήσουμε σε κανένα λεξικό της ελληνικής γλώσσας) και τις 15.000 ώρες ποιητικής εργασίας, αναπλάθει τον ομηρικό πολυμήχανο και πολυταξιδεμένο ήρωα, και τον σκιαγραφεί ως *κοσμοκαταλύτη* -που θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως *ο κατακτητής του κόσμου*- και ως *κοσμοπαρωρίτη* -που θα το ερμηνεύσαμε ως *αυτός που έμεινε μέχρι αργά στον κόσμο τριγυρνώντας*. Ο Οδυσσέας του Καζαντζάκη αρχίζει εκεί που σταματάει ο Οδυσσέας του Ομήρου. Ο Οδυσσέας του Ομήρου φθάνει στο τέλος, στο στόχο του φτάνοντας στην Ιθάκη και την Πηνελόπη. Ο Οδυσσέας του Καζαντζάκη δεν αρκείται στην Ιθάκη, ξεκινάει νέα ταξίδια και γίνεται ένας κατακτητής κι ένας αλήτης -από το ρήμα «αλίσκομαι»- που σκοπό δεν έχει το γυρισμό στην πατρίδα, αλλά επιδιώκει να κατακτήσει, να κυριεύσει τον κόσμο και να τον μεταστοιχείώσει σε έναν καινούργιο τέλειο και άσπιλο κόσμο, σ' ένα κόσμημα που δεν θα σπιλώνεται από την αδικία, την ανισότητα, τη σκλαβιά. Ο καζαντζακικός Οδυσσέας είναι ο ανικανοποίητος άνθρωπος, η ψυχή του έλκεται από νέες αναζητήσεις, αρχίζοντας μάλιστα από το σημείο εκείνου που, για όλους τους ανθρώπους, θεωρείται ήδη άφιξη στον επιθυμητό προορισμό ή επίτευξη ενός στόχου ζωής. Η Οδύσεια αυτή είναι η ανησυχία του Οδυσσέα ή του σύγχρονου προβληματισμένου ανθρώπου, που δεν αναπαύεται ούτε στιγμή στην Ιθάκη του και τη βόλεψή του. Ο άνθρωπος της φιλοσοφικής σκέψης του Καζαντζάκη αρχίζει, όταν όλα φαίνονται αρμονικά, βολεμένα, εγγυημένα. Η Οδύσεια, η προσωπική περιπέτεια του ανήσυχου πνεύματος, αρχίζει όταν ο ταξιδευτής φθάνει στον προορισμό του, στην Ιθάκη του. Τότε αναλαμβάνει δράση ο Οδυσσέας του Καζαντζάκη, ο ανήσυχος άνθρωπος.

Ας ακούσουμε μια περιληπτική εξιστόρηση από τον ίδιο τον Καζαντζάκη: «Ο Οδυσσέας, αφού σκότωσε τους μνηστήρες, πλαντούσε μέσα στο μικρό του νησί, δε χωρούσε πια στη γυναίκα, στο γιο, στους παλιούς θεούς του, στην πατρίδα, κι αποφάσισε να φύγει πάλι από τη Ιθάκη και να επιχειρήσει το στερνό του, το αγύριστο ταξίδι. Διάλεξε λοιπόν μερικούς συντρόφους όπως τους πεθυμούσε: ψυχές γενναίες και λεύτερες, σώματα γερά, σκάρωσε καινούργιο καράβι, πάντρεψε το γιο του με τη Ναυσικά για να του κάμουν εγγόνι να μη χαθεί η γενιά του, κι ένα πρωί έκαμε πανιά κι ανοίχτηκε στο πέλαο. Άρχισε το μέγα στερνό ταξίδι». Άραξε πρώτα στη Σπάρτη κι έσωσε τον παλιό του συμπολεμιστή Μενέλαο από την ανταρσία του λαού. Φτάνει στην Κρήτη, όπου διαπιστώνει την παρακμή του μεγάλου πολιτισμού της και βοηθά τους σκλάβους να ρίξουν τον γερο-βασίλη Ιδομενέα. Στην Αίγυπτο συναντά πείνα και σκλαβιά, μα δεν κατορθώνει να τους σώσει και ρίχνεται στη φυλακή. Αλλά με δόλο κατορθώνει να ελευθερωθεί από τη φυλακή και ξανακινάει για άλλο ταξίδι. Φτάνει στα μέρη του νοτιά κι εκεί χτίζει την καινούργια του πολιτεία, την οχυρώνει, χαράζει απάνω στο φρούριο τις νέες περήφανες εντολές του Θεού του, νομοθετώντας νέους δίκαιους νόμους, χαίρεται που θα δημιουργήσει μια κοινωνία ελευτέρων, ατρόμητων ανθρώπων που εφαρμόζουν ουσιαστικά στην πράξη την Ασκητική του Καζαντζάκη, με ύψιστο νόμο: Ο γιος να ξεπεράσει τον πατέρα. Μα τη μέρα που έκανε τα εγκαίνια της πολιτείας κι είχε κηρύξει μεγάλη γιορτή, γίνεται σεισμός, ανοίγει η γη και καταπίνει την πολιτεία.

Προσεγγίζουμε έναν άνθρωπο κι έναν κόσμο που κινείται με τη δύναμη της ανησυχίας, της αένας αναζήτησης. Γι' αυτόν -και για μας- το καλό κρυμμένο αιώνιο μυστικό της ζωής και του θανάτου, αφήνεται να συνεχίσει να λειτουργεί ως κίνητρο γνώσης, ελπίδας, ανταμοιβής ή τιμωρίας, με δυο λόγια, ως κίνητρο ζωής.

Χαρακτηρισμένος με περισσότερα από διακόσια επίθετα και ουσιαστικά, διαλεγμένα και τοποθετημένα στην κατάλληλη θέση μέσα στο έπος έτσι ώστε να δημιουργούν κάθε φορά μια ιδιαίτερη αίσθηση για την ταυτοποίηση του ήρωα με τις πράξεις του, ο καζαντζακικός ήρωας γίνεται ο νοσταλγός της απόλυτης ελευθερίας, της αλήθειας, της αθάνατης πηγής, τελικά του ίδιου του Θεού. Είναι δυνατόν, υπερβαίνει τις δυσκολίες, ανεβαίνει ανηφορικό δρόμο αλλά αγωνίζεται μέχρις εσχάτων και φτάνει σε ένα ατέρμονο τέλος... Ο Οδυσσέας του Καζαντζάκη έχει κάτι από τον δημιουργό του. Ο ίδιος μας λέει «Ακολούθησα πολλούς δρόμους για τη σωτηρία μου... Η περιπλάνηση και το μαρτύριό μου κράτησαν για πολλά χρόνια».

Ο Οδυσσέας παρουσιάζεται σαν ένας *αβόλευτος μονιάς*, μοναχικός *ανδρσύντυχος* αφέντης του εαυτού του και συνάμα σαν *βαριοκοπαδάρης αρνотσέλιγκας* που οδηγεί τους συντρόφους του σε άγνωστες περιπέτειες. Φανερώνεται ως ένας *πολυπλάντος καστροκαταλύτης*. Το *θρασερό πολύκλαρο* μυαλό του για άλλη μια φορά τον βασανίζει και γίνεται *βαριόχνοτος διπλοβοσκός* ανθρώπων και ζώων. Ανασκουμπώνει τις *βρυγισμένες* του παλάμες και δυναμώνει τα *αρμυροφαγωμένα* χεροπόδαρά του. Απ' την κορφή του κεφαλιού του, από τα *καπυρά* του τα μαλλιά *σύνκλαρος* καίγεται από τα μέσα ως τα έξω, με επιθυμία μακριά να ταξιδέψει κι ως *γαβαθός* που τη ζωή του ξέρει να γλεντά, ορμάει, σπαράζει τα πάντα: αισθήματα, ιδανικά κι ανθρώπους. Αρκεί να πετύχει το στόχο. Κρεμάει το τόξο στις *μαλλιαροκουτάλες* κι αποχωρίζεται την πατρίδα του, αφήνοντας πίσω του ξανά την έρμη του γυναίκα, με μόνο του σκοπό να γίνει *γαύρος κλεφταράς* της άπιαστης ιδέας, της αθάνατης πηγής. *Αράθυμος*, *χιλιολογίτης δράκος* συντάσσεται με τους συντρόφους του τους διαλεχτούς και προσπαθεί να γίνει *γοργο-βλέφαρος* πρωτολάτης των καιρών. Ο νους του *παιγνιώτης*, και αυτός *αϊτοβούλης*, που

πια δεν τον χωρά καμιά κορφή του κόσμου. Ως *κλω-θονούσης* μηχανεύεται, κι ως *γοργονούσης* πράττει, να γίνει άξιος *δοξαράς*, *εφτάψυχος* να κυριεύσει το θάνατο. Χτυπά την ύστατη στιγμή τα *πετρογόνατά* του, *θεριόχνοτος*, αφηνιασμένος *χαροδόξαρος*, τον Μαύρο όμως δεν μπορεί πια να τον νικήσει. Αφήνεται νεκρός ο *κοσμοπαρωρίτης* στις μοναξιάς την ψύχρα κι ως *κοσμοκαταλύτης* αντρίκια χάνεται.

Παρά την ήττα του, ο ήρωας καταφέρνει να τον θυμούνται όλοι ως τον Ένα, τον *αγαπό*, Δυσσέα.

«*απόψε βίγλιστα τον αγαπό σα στοχασμό να σβήνει*».

Επίλογος - Το φτάσιμο του τελικού στόχου

Ο ομηρικός Οδυσσέας είναι ένας αγωνιστής, δεν είναι όμως ένας επαναστάτης. Αγωνίζεται με βεβαιότητα για την πραγμάτωση του σκοπού και δεν αμφιβάλει ποτέ για την ορθότητά του. Αναζητά τη λύτρωση στο τέρμα της δικαιομένης προσπάθειας, όχι στην ανατροπή του αποτελέσματος. Συνεργάζεται και συναλλάσσεται με τους θεούς. Δεν είναι θεοφοβικός, ούτε Σαλβατόρ Ντέι, ούτε φιλοδοξεί να γίνει ο ίδιος θεός. Δένεται με τους ανθρώπους και είναι αθεράπευτος νοσταλγός της πατρίδας και της οικογενειακής εστίας. Αντίθετα ο Οδυσσέας του Καζαντζάκη εμφανίζει μια προσωπικότητα ανημέρευτη κι επαναστατημένη. Ανατρέπει κάθε παγιωμένο και κοινώς παραδεκτό. Είναι θηρευτής κάθε μορφής ελευθερίας, το πρότυπο του τέλει λυτρωμένου ανθρώπου. Όλη του η ζωή αποτελεί μιαν επίπονη πορεία από την κατώτατη ως την ανώτατη βαθμίδα ελευθερίας, ως το ύστατο λυτρωτικό βίωμα, αυτό που ο Καζαντζάκης ονομάζει «η λύτρωση από την ελευθερία».

Στόχος του ομηρικού Οδυσσέα η Ιθάκη. Στόχος του Οδυσσέα του Καζαντζάκη η αλήθεια, η τελειότητα, ο ίδιος ο Θεός. Και τα δύο λειτουργούν στην λογική αλλά και στον ψυχισμό μας ως ένα και μόνο σύμβολο καταξίωσης και δικαίωσης σκληρών αγώνων που απαίτησαν θάρρος, δύναμη, καρτερικότητα, ψυχραιμία, φαντασία, ευρηματικότητα, αρετή και τόλμη, ψυχικό σθένος, αυταπάλη, συμπύκνωση με την ιδέα του θανάτου, προσήλωση στο ιδανικό της ελευθερίας και πίστη στην επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Οι άνθρωποι κατά τη διάρκεια της ζωής τους προσπαθούν να ζήσουν σαν ήρωες. Έτσι γεννήθηκε και ξαναγεννιέται και θα γεννιέται πάντα από γενιά σε γενιά αυτή η ηρωική Ελλάδα, η Ελλάδα του Ομήρου, που αγαπά την αρετή και την ειρήνη, η Ελλάδα του Καζαντζάκη που αγαπά την δημιουργία, το δίκαιο, τον αγώνα.

Ο Οδυσσέας, ομηρικός και καζαντζακικός, απέδειξε ότι ξέρε να αγωνίζεται και να κερδίζει τη ζωή και το θάνατο είτε στη θάλασσα είτε στη στεριά, είναι ο άνθρωπος αυτός που ολοκάθαρα αντιπροσωπεύει το αθάνατο ελληνικό πνεύμα. Είναι ο Έλληνας εξόριστος (όπως θα πει ο Χριστόφορος Καστάνης) που ξέρε πως οι Ιθάκες σημαίνουν το ωραίο ταξίδι. Αλήθεια, Οδυσσέα, «Ιθάκη δεν υπάρχει υπάρχει μονάχα η θάλασσα, κι ένα καραβάκι μικρό σαν το κορμί του ανθρώπου κι ο καπετάνιος ο Νους».

Ο Οδυσσέας είστε εσείς. Κι εγώ. Οι Ιθάκες του πανανθρώπινες. Το ταξίδι του θα το κάνουμε όλοι αργά ή γρήγορα. Θα φτάσουμε. Στην αληθινή πατρίδα μας. Μέχρι τότε είμαστε πλάνητες και κοσμοπαρωρίτες, όπως ο ήρωας του Ομήρου, όπως ο ήρωας του Καζαντζάκη. Ταξιδεύουμε από ζωή σε ζωή, από εμπειρία σε εμπειρία, από πόνο σε πόνο κι από αγώνα σε αγώνα. Γευόμαστε τους γλυκούς καρπούς των Λωτοφάγων, ξεχνιόμαστε από το τραγούδι των Σειρήνων, συντριβόμαστε ανάμεσα στη Σκύλλα και την Χάρυβδη, λαχταρώντας πάντα την επιστροφή στην Ουράνια Πατρίδα, στην Πηνελόπη-ψυχή μας. Η Οδύσεια είναι το τραγούδι της νοσταλγίας μας. Το άλγος του νόστου. Η λαχτάρα και ο πόνος μας για το γυρισμό στην αιώνια Πηγή μας. Μα για να φτάσεις και να φτάσω εκεί «μάθε να σπας τα σύνορα του ανθρώπου».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

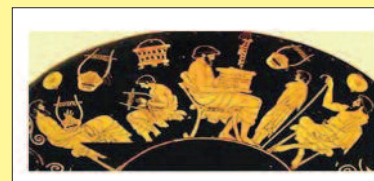
- Οδύσεια Ομήρου, μετάφραση Ι. Σιδέρη
- Ν. Καζαντζάκης, Οδύσεια, εκδ. Ελένης Καζαντζάκης, Αθήνα 1984
- Δρ. Μαρία-Ελευθερία Γιατράκου, Όμηρος και νέα Ελληνική φιλολογία, Ο Οδυσσέας του Ομήρου και ο Οδυσσέας του Γ. Σεφέρη, συνέδριο «Η συνέχεια της Ελληνικής γλώσσας από τον Όμηρο στον Ελύτη», Αθήνα 5-6 Ιουλίου 2004
- Ελένη Κακριδή, Η διδασκαλία των ομηρικών επών, Αθήνα 1988
- Ειρήνη Μπέλλα, Το άσβεστο φως του Νίκου Καζαντζάκη, Αφιέρωμα «Φιλολογική Βραδυνή», Αθήνα
- Νικόλαος Μαθιουδάκης - Πηνελόπη Καμπάκη-Βουγιουκλή, Η επιθετική ταυτότητα του Οδυσσέα στο έπος του Νίκου Καζαντζάκη: μια πρόταση μέσω των ασαφών συνόλων.
- Ιουλία Πισσούλη, Μυστική Οδύσεια, εκδ. Διόπτρα, Αθήνα 2014

ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΑ ΚΛΑΣΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΣΗΜΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ, ΓΛΩΣΣΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 17 Δεκεμβρίου 2017, 11.00 π.μ.

ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΡΙΑ ΤΣΑΚΟΥ ΜΕΓΑΡΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ Λεωφ. Συγγρού 367
(έναντι "Ωνασείου")

Ερυθρόμορφο αγγείο του 5^{ου} π.Χ. αιώνα που απεικονίζει μαθητές να διαβάζουν και να παίζουν λύρα. (Αρχαιολογικό Μουσείο Βερολίνου)

Ερυθρόμορφο αγγείο του 5^{ου} π.Χ. αιώνα που απεικονίζει μαθητές με τον γραμματιστή, τον κιθαριστή και τον παιδαγωγό (Αρχαιολογικό Μουσείο Βερολίνου)

Η ομιλία της Προέδρου κας Ανδ. Σκαρβέλη

Η Αναγέννηση των Κλασικών γραμμάτων στον κόσμο σήμερα

«Στην ιστορία, όπως και στην ζωή, καμία λύπη, καμία με-
ταμέλεια, δεν μπορούν ν' αναπληρώσουν την απώλεια μιας
μοιραίας στιγμής, όπως και χίλια χρόνια δεν μπορούν να εξα-
γοράσουν, μιας ώρας, απερισκεψίας.

Η ανθρωπότητα δεν θα μπορέσει ποτέ να εκτιμήσει είς όλη
του, την έκταση το κακό που μπήκε από την κερκόπορτα εκείνη
την μοιραία ώρα, ούτε τι έχασε ο κόσμος του πνεύματος με την
κατάληψη του Βυζαντίου» Στέφαν Τσβάιχ.

Εγώ θα αρχίσω από μετά την σκοτεινή περίοδο του Μεσαί-
ωνα, όπου η καταπάτηση της ελευθερίας και της ίδιας της ζωής,
ήταν καθημερινά φαινόμενα, και όπου ο φόβος κυριαρχούσε
παντού, η Ευρώπη αρχίζει σιγά σιγά να αποπνέει έναν αέρα
ελευθερίας.

Ειδικά η Ιταλία που είχε τόσο δεινοπαθήσει από τον παπικό
θρόνο και ειδικά από την οικογένεια των Βοργίων, χωρισμένη
σε μικρά κρατίδια, αρχίζει να γίνεται το επίκεντρο της Ευρω-
παϊκής ανάπτυξης.

Η Βενετία με το εμπόριο, εξελίσσεται σε επίκεντρο του πλού-
του, που ως απόρροια έχει την ανάπτυξη του πολιτισμού.

Η φιλοσοφία, οι τέχνες και τα γράμματα, άρχισαν να ανα-
πτύσσονται, υποστηριζόμενα από τους πλούσιους φεουδάρχες και αριστοκράτες
της εποχής. Έτσι δημιουργήθηκε ή έννοια της Αναγέννησης της Ευρώπης, αντί-
θετα από τον σκοταδισμό που κατά κάποιο τρόπο χαρακτήριζε τον Μεσαίωνα.

Αν λοιπόν ο Μεσαίωνας ερμηνεύτηκε ως εποχή του σκοταδισμού και βαρβα-
ρότητας, η Αναγέννηση πρόβαλε ως εποχή του Φωτός και του ανθρωπισμού.

Παρ' όλα αυτά η Αναγέννηση δεν προέκυψε από μια κατακάθετη ρήξη με το
παρελθόν.

Από τον 12ο και τον 13ο αιώνα, η Ευρωπαϊκή κοινωνία με τις σημαντικές οικο-
νομικές ανακατατάξεις της αναζητά ένα νέο πρόσωπο μέσα από την μετάλλαξη
της νοοτροπίας και των αντιλήψεων, αναζητεί ένα άλλο τρόπο να σκέπτεται και
να αισθάνεται τον κόσμο και ειδικά τον άνθρωπο.

Σ' αυτήν ακριβώς την εποχή, εμφανίζονται οι Έλληνες λόγιοι, που εγκατέλειψαν
τις περιοχές τους υπό την Οθωμανική απειλή, και κατέ-
φυγαν φυγάδες στη Δύση. Μετέφεραν μαζί τους την
γνώση τους, την τέχνη τους, αλλά και τα Ελληνικά χει-
ρόγραφα, αρχαίων Ελλήνων και Βυζαντινών συγγρα-
φών.

Στις γνώσεις της Ελληνικής γραμματείας και της φιλο-
σοφίας, με τις ανθρωπιστικές αξίες των κλασικών γραμ-
μάτων και του Βυζαντινού πολιτισμού, προσέτρεξαν με
δίψα οι Δυτικοί λόγιοι.

Έτσι η έλευση των Βυζαντινών στη Δύση αρκετές δε-
καετίες πριν την άλωση αλλά και μετά, επέδρασαν ση-
μαντικά στη Δύση, και συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό
στην εμφάνιση του ανθρωπισμού στην Ευρώπη και στην
πολιτιστική Αναγέννηση της Δύσης.

Πυροδότησε το ενδιαφέρον των Δυτικών προς την αρ-
χαία κλασική γνώση και έφερε τους πνευματικούς της
Ευρώπης σε επαφή με τους ζωντανούς φορείς και μελε-
τητές, αυτού του πολιτισμού, με τους λόγιους Βυζαντι-
νούς φυγάδες.

Η Αναγέννηση ως ένα γνήσιο ανθρωπιστικό κίνημα και ως μια συγκεκριμένη
ιστορική περίοδο, από το 1350 έως το 1550 ορίζεται ότι αρχίζει στην Ιταλία το
14ο αιώνα, από όπου σταδιακά επεκτάθηκε σε όλη την υπόλοιπη Ευρώπη.

Ορίζεται ως μια εκ νέου γέννηση, την προσδοκία ενός ελπιδοφόρου μέλλοντος.

Επεδίωξε την αναβίωση των ιδεωδών του Αρχαίου Ελληνικού Πολιτισμού και
με την άνθηση των τεχνών και των γραμμάτων και με την έμπνευση και επιρροή
από αυτόν, έδωσε μια εκπληκτική πρόοδο στην καλλιτεχνική δημιουργία, σ' όλο
το γίνεσθαι της εποχής.

Η νεώτερη Ευρώπη οικοδομήθηκε πάνω στα πνευματικά θεμέλια της κλα-
σικής αρχαιότητας, η μελέτη και η κατανόηση της οποίας κατέστη δυνατή και
εφικτή σε σημαντικό μέρος εξ' αιτίας των λογίων που κατέφυγαν στην Δύση.

Έφεραν την ιδεολογική θα λέγαμε θεμελίωση των νέων κοινωνικών δυνάμεων
που επέφεραν σημαντικές και δυναμικές ανακατατάξεις που προσέφεραν οι Έλ-
ληνες λόγιοι στην Ευρώπη. Στην ανακάλυψη και επανεκτίμηση των ανθρωπιστι-
κών αξιών της κλασικής αρχαιότητας, όπως αυτές προέκυψαν μέσα από τη μελέτη
των αρχαίων συγγραφέων.

*Η κα Σκαρβέλη στο θήμα
κατά την ομιλία της*

Οι λόγιοι αυτοί οι μεγάλοι δάσκαλοι που δίδασκαν, φιλολογία,
φιλοσοφία, και έγιναν ιδρυτές και εμπνευστές σχολών και Ακα-
δημιών.

Οι μαθητές τους απετέλεσαν την ιδεολογική ελίτ της Ευρώ-
πης, συγγραφείς και διανοούμενους που εμπνέοντο από τους
αρχαίους συγγραφείς και τα κλασικά ιδεώδη της αρχαιότητας,
καθώς και πλήθος Ελληνιστών, συγγραφέων που έγιναν γνω-
στότεροι και προσιτότεροι μέσω των χειρογράφων που έφεραν
μαζί τους οι λόγιοι φυγάδες.

Η πτώση του Βυζαντίου έγινε η αιτία να μεταλαμπαδεύσει το
πνεύμα και η αξία του πολιτισμού των Ελλήνων στη Δύση. Σε μια
κρίσιμη περίοδο για την Ευρώπη στις αρχές του 15ου αιώνα βρί-
σκονταν σε κρίσιμο σταυροδρόμι, καθώς έβγαινε από τον Μεσαί-
ωνα, και ανοίγονταν σε νέους δρόμους, ατενίζοντας το μέλλον
της σε αναζήτηση έκφρασης του ιδεώδους του νέου ανθρώπου
της Αναγεννησιακής περιόδου. Αυτή ακριβώς την στιγμή εμφα-
νίστηκαν οι Έλληνες λόγιοι στη Δύση και προσέφεραν τον χαμένο
πολιτιστικό κρίκο, τον πνευματικό σύνδεσμο με το πλούσιο σε έν-
νοιες και αξίες κλασσικό της Ελληνιστικής παρελθόν, της προ-
σέφεραν τα κινητικά εκείνα εργαλεία για μια νέα θεώρηση του

κόσμου και του ανθρώπου, και τα εκφραστικά μέσα για να διατυπώσουν αυτά.

Αν από μόνη της η Ευρώπη και ο κόσμος, προσπαθούσε να ανακαλύψει αυτά
που τους προσέφεραν οι Έλληνες λόγιοι, όχι μόνο θα καθυστερούσαν ίσως και
αιώνες την ανάπτυξή τους, αλλά πάλι τα ίδια θα ανακάλυπταν.

Γιατί είναι αποδεδειγμένο, πως από την αρχαία Ελληνική Γραμματεία και
νόηση, γεννήθηκαν και αναπτύχθηκαν τα πάντα, και πως μέχρι σήμερα στην
βάση δεν ανακαλύφθηκε τίποτε καινούργιο.

Αν κοιτάζουμε πίσω με γρήγορη ματιά, θα δούμε, Σχολεία, Γυμναστήρια, Αριθ-
μητική, Γεωμετρία, Ιστορία, Ρητορική, Φυσική, Βιολογία, Ανατομία, Υγιεινή, Δια-
κοσμητική, Ποίηση, Μουσική, Τραγωδία, Κωμωδία, Αθλητισμό, Ολυμπιακοί
Αγώνες, Δημοκρατία...

Όπως γράφει ο Γιάννης Πέρης Σήμερα!

Αναγνωρίζοντας όλα αυτά οι άνθρωποι συνεχίζουν να
νοιώθουν ντροπή και φόβο εναντίον των Ελλήνων.

Βέβαια πού και πού κάποιος εμφανίζεται που ανα-
γνωρίζει αθέμιτα την αλήθεια.

Την αλήθεια που διδάσκει ότι οι Έλληνες είναι οι ηνί-
οχοι κάθε επερχόμενου πολιτισμού, και σχεδόν πάντα
τόσο τα άρματα όσο και τα άλογα των επερχόμενων πο-
λιτισμών, είναι πολύ χαμηλής ποιότητας σε σχέση με
τους ηνίοχους, οι οποίοι τελικά αθλούνται οδηγώντας
το άρμα στην άβυσσο, την οποία αυτοί ξεπερνούν με
«αχίλλειο» πήδημα.

Τίποτα δεν μπορεί να περιγράψει και να εξηγήσει κα-
λύτερα την στάση της Ευρώπης σήμερα, απέναντι στην
Ελλάδα, από τα λόγια αυτά που αποδίδονται στον Γερ-
μανό, φιλόσοφο, ποιητή και φιλόλογο Νίτσε, όσο και στον
επίσης Γερμανό ποιητή, δραματουργό, επιστήμονα, δη-
μοσιογράφο Γκάιτε, οι οποίοι είναι αρκετά μεγάλοι για να
κρυφτούν πίσω από το δάκτυλό τους.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως δεν κάναμε λάθη ως
χώρα και ως λαός. Άλλωστε όλοι γνωρίζουμε ότι μαζί με τον Λεωνίδα στις Θερ-
μοπύλες είχαμε και τον Εφιάλτη.

Και όπως είπε ο Ζακ Ρισπέν Ζαν (Γάλλος Φιλόσοφος): Δεν γίνεται να σβήσει η
Ελλάδα, ο Έλληνας και η προσφορά του πάνω σε αυτόν τον πλανήτη.

Αν ήταν να γκρεμιστεί όλος ο κόσμος σήμερα, και να ξαναχτιζόταν όλα θα ήταν
Ελληνικά. Δε γίνεται. Γιατί δεν θα μπορούσαν να στερήσουν ούτε μια πρόταση.

Η τελευταία λέξη που θα ακουστεί πάνω σε αυτή τη γη θα είναι Ελληνική
Ότι είναι ο νους και η καρδιά για τον άνθρωπο είναι και η Ελλάδα για την οι-
κουμένη.

**Βόλφγκανγκ Γκάιτε
1749-1832**

Οργανωτές:

**EUROCLASSICA - ΟΜΗΡΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ, Ο.Χ.Σ.Α.,
ΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ "ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΧΙΩΤΙΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ", ΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ "ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ
ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ", ΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΤΩΝ "ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΡΔΑΜΥΛΙΩΝ",
Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΕΙΟΥ ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ".**

ΑΓΙΑ ΦΙΛΟΘΕΗ - Η ΚΥΡΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Αρχιμ. Διονυσίου Χατζηπαντωνίου
Εφημερίου του Ι. Ν. Αγίας Φιλοθέης
δήμου Φιλοθέης - Ψυχικού Δρος Θεολογίας

Μια Αγία, που αγωνίσθηκε σε καιρούς χαλεπούς για την πίστη και το έθνος μας είναι η αγία Οσιομάρτυς του Χριστού Φιλοθέη η Αθηναία, της οποίας τη μνήμη εορτάσαμε πριν λίγες μέρες.

Γεννήθηκε το 1522 στην σκλαβωμένη από τους Τούρκους Αθήνα από πλούσιους γονείς, οι οποίοι κατά τη βάπτισή της την ονόμασαν Ρεβούλα. Μεγαλώνοντας δεν είχε τάσεις φυγής από την πατρική γη και οικεία, όπως ο Άσωτος νέος της γνωστής ευαγγελικής περικοπής. Παρόλη τη δυνατότητα που της παρείχε η τεράστια περιουσία της, δεν ήθελε να φύγει από την σκλαβωμένη Αθήνα, για ν' αναζητήσει νέους κόσμοις και νέες εμπειρίες στα ελεύθερα Επτάνησα και την Ευρώπη. Παρέμεινε στην πατρική αγκάλη υποτασσομένη πάντα στο θέλημα των γονέων της. Ήταν μόλις 15 ετών, όταν υπακούοντας για μία ακόμη φορά τους ανθρώπους, που την έφεραν στον κόσμο, παντρεύτηκε αυτόν που της υπέδειξαν. Ούτε όμως μετά την χρεία της στην ηλικία των 18 ετών δεν έφυγε από την πατρική οικεία, αλλά, αισθανόμενη ευγνωμοσύνη προς τους γέροντες γονείς της, παρέμεινε κοντά τους και τους γηροκόμησε, έως ότου εκείνοι παρέδωσαν τις ψυχές τους στον Κύριο. Η μεγάλη κινητή και ακίνητη περιουσία που είχε πλέον στα χέρια της, δεν στάθηκε εμπόδιο στην εκπλήρωση του ονείρου της να γίνει μοναχή.

Αφού είδε σε όραμα τον απόστολο Ανδρέα, κτίζει το πρώτο μοναστήρι στην θέση που βρίσκεται σήμερα η Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών και αμέσως μετά γίνεται μοναχή, μετονομάζεται ΦΙΛΟΘΕΗ και μονάζει με τις θεραπαινίδες της. Παράλληλα, σε δικά της κτήματα στα Πατήσια, στο Καλογρέζα, στην Αίγινα, στην Κέα και αλλού κτίζει μετόχια, για να βρουν καταφύγιο σ' αυτά κατατρεγμένες ψυχές από τον διάβολο και τον κατακτητή.

Η καλή χρήση της περιουσίας της δεν σταματά εδώ- υπακούοντας στην ευαγγελική ρήση «μην θησαυρίζετε θησαυρούς επί της γης... αλλά θησαυρούς στον ουρανό», κτίζει το πρώτο σχολείο για γυναίκες στην Ευρώπη, διακόσια σχεδόν χρόνια πριν την καταγραφή της σκέψης στη Βουλή των Λόρδων της Αγγλίας το 1730 να ιδρυθεί σχολείο για γυναίκες.

Κτίζει νοσοκομεία, ορφανοτροφεία και άλλα φιλανθρωπικά ιδρύματα κοντά στο μοναστήρι. Ιδρύει ίδρυμα για τις κακοποιημένες και εγκαταλελειμμένες έγκυες γυναίκες, ελληνίδες και αλλόθρησκες, σχεδόν 500 χρόνια πριν την ίδρυση ανάλογων ιδρυμάτων.

Όποτε φτάνει πλοίο με σκλάβους, μόνη της κατεβαίνει στον Πειραιά, αγοράζει σκλάβους, τους περιθάλπει και τους ελευθερώνει.

Σε άνυδρο τόπο βόρεια της Αθήνας βρίσκει μέσω την προσευχής της νερό και φοβούμενοι μήπως στο μέλλον κάποιος καταπατήσει το οικόπεδο και κλείσει το πηγάδι μέσα, και έτσι να μην μπορούν οι κάτοικοι, οι διαβάτες και οι αγρότες να πάρουν νερό, έγραψε στο χείλος του δυο λέξεις: ΕΙΣ ΨΥΧΙΚΟΝ.

Ο αθηναϊκός λαός την αγάπησε και την ονόμαζε «κερά δασκάλα». Οι ελεημοσύνες και οι δωρεές της ήσαν πρωτοφανέστες για την εποχή. Και όλα αυτά, χωρίς ίχνος έπαρσης, υπερηφάνειας και φαρισαϊκής υποκρισίας χάριν της κοινωνικής και θρησκευτικής της καταξίωσης.

Η Αγία Φιλοθέη θα μπορούσε να παραμείνει μόνον στο μοναστήρι της και να επιτελεί τα μοναχικά της καθήκοντα- όμως αποφάσισε τα πλούτη που της δώρισε ο Θεός, να τα χρησιμοποιήσει με πλήρη ταπείνωση στους κατατρεγμένους και ανήμπορους αδελφούς της συμμετέχοντας και η ίδια στην περίθαλψή τους. Θέλησε να δώσει τα πάντα για τον συνάνθρωπο, τον οποίο έβλεπε σαν τον ίδιο τον Χριστό. Άλλωστε Εκείνος ήταν που είπε ότι, «όποιος δίδει τροφή στον πεινασμένο, νερό στον διψασμένο,

στέγη στον ξένο, ενδύματα στον γυμνό, περίθαλψη στον ασθενή και επισκέπτεται τον φυλακισμένο είναι σαν να τα αποδίδει σε μένα!». Και όλα αυτά εκείνη τα έπραξε στον ύψιστο βαθμό!

Είχε κατανοήσει πολύ καλά ότι «οι δύο μεγαλύτερες εντολές είναι η αγάπη προς τον Θεό και η αγάπη προς τον συνάνθρωπο» όπως είχε επίσης κατανοήσει πολύ καλά και το ρηθέν από τον Ευαγγελιστή Ιωάννη ότι «εάν δεν αγαπώ τον συνάνθρωπο που τον βλέπω, είναι αδύνατον ν' αγαπήσω τον Θεό που δεν βλέπω». Γι' αυτό δεν έβλεπε τον συνάνθρωπο της μέσα από ένα απλό ανθρωπιστικό ενδιαφέρον, ούτε απέδιδε μια αφηρημένη δικαιοσύνη για κάποιους ανώνυμους «πτωχούς», αλλά προσωποποιούσε την Αγάπη στο πρόσωπο κάθε ανθρώπου, έλληνα ή ξένου, χριστιανού ή αλλοθρήσκου, μέσω του οποίου ατένιζε τον ίδιο τον Χριστό. Άλλωστε, όπως η ίδια γράφει στην μέχρι σήμερα σωζόμενη επιστολή της προς τον δόγη της Βενετίας που εστάλη το 1583, αφορμή για την πρώτη φυλάκισή της υπήρξε η διάσωση, περίθαλψη και απελευθέρωση ενός Τούρκου δούλου του «φλαμπουριάρη» της Αθήνας. Όπως χαρακτηριστικά λέγει ο συναξαριστής της: «Ποιος πάσχει; ποιος διώκεται; Η Φιλοθέη αγρυπνεί. Και δίδει και δίδει...».

Έφθασε όμως η εποχή που εξαιτίας της μεγάλης φιλανθρωπίας, αλλά και των μεγάλων φόρων των Τούρκων, το μοναστήρι να μην έχει πλέον χρήματα. Τα κτήματά της, τα οποία απλώνονταν σε μια τεράστια έκταση από την Αθήνα μέχρι το Λαύριο, είχαν όλα πωληθεί και τα χρήματα είχαν δοθεί στις διάφορες αγαθοεργίες της.

Στο λιμό του 1582 που έπληξε την Αθήνα, η Αγία Φιλοθέη διέταξε τις μοναχές της να ανοίξουν το κελλάρι της Μονής και να διαθέσουν όλα τα τρόφιμα στους πεινασμένους ανθρώπους. Οι μοναχές γογγίζουν σαν άλλοι Ισραηλίτες: «Αν δώσουμε τις τελευταίες προμήθειές μας, θα πεινάσουμε κι εμείς!» Εκείνη τις νουθετεί, τις παρηγορεί, τους λέγει, «ελπίζετε». Η πίστη της Αγίας στον Θεό, ακλόνητη- η προσευχή, αδιάλειπτη. Ο Θεός δεν άργησε να εισακούσει τις προσευχές της. Σε λίγες μέρες ήλθαν πλουσιώτατες δωρεές από δύο εμπόρους, αλλά και άλλες δωρεές από πλούσιους και πτωχούς Αθηναίους.

Κάποια στιγμή ήλθε και η ώρα του μαρτυρίου, γι' αυτό το σέμνωμα της αρετής που είχε ήδη διάγει το 66° έτος της ηλικίας του. Τέσσερις ελληνοπούλες σκλάβες δραπετεύουν από τους αγάδες τους και καταφεύγουν στην μητρική αγκάλη της Αγίας Φιλοθέης, που τις φυγαδεύει στο μοναστήρι της Δάφνης στην Κέα και τις κάνει μοναχές. Οι Τούρκοι εξαγριώνονται, την συλλαμβάνουν και την πιέζουν να εξισλαμισθεί. Εκείνη ομολογεί με παρρησία ενώπιον τους ότι είναι έτοιμη να θυσιάσει για τον Χριστό, χωρίς όμως να νοιώθει μίσος γι' αυτούς. Πώς άλλωστε θα μπορούσε να τους μισήσει, αφού ο αγαπημένος της Ιησούς ξεκάθαρα είχε τονίσει να συγχωρούμε ακόμα και τους εχθρούς μας, εάν θέλουμε να γίνουμε κάτοικοι του ουρανού, και για την Αγία Φιλοθέη αυτός ήταν και ο μοναδικός στόχος. Λίγο αργότερα οι Τούρκοι λαμβάνοντας ένα μεγάλο χρηματικό ποσό την απελευθερώνουν.

Κατά την διάρκεια της αγρυπνίας που τελούσε στο μετόχι του Αγίου Ανδρέα στα Πατήσια προς τιμήν του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου (2-3 Οκτωβρίου 1588) εισήλθαν πέντε εξαγριωμένοι Τούρκοι στο ναό και με χτυπήματα άφησαν την Αγία ημιθανή. Οι μοναχές της, την μετέφεραν στο αγαπημένο της μετόχι των Εισοδίων της Θεοτόκου στην Καλογρέζα. Το άγιο σώμα της ήταν ήδη εξασθενημένο από την νηστεία, την οποία ως πιστή χριστιανή δεν έβλεπε ως αυτοσκοπό και δεν τηρούσε μηχανιστικά και επειδή «έπρεπε». Για εκείνη ήταν μια καθαρά πνευματική στάση ζωής, ένα είδος άσκησης, μια οδός προς την αρετή. Αυστηρή νηστεία και άγρια χτυπήματα της επέτρεψαν να ζήσει μόνον άλλους 5 μήνες.

Στις 19 Φεβρουαρίου 1589 παρέδωσε στον Κύριο την αγνή ψυχή της. Μετά από 20 ημέρες ευωδίασε ο τόπος του μαρτυρίου, ενώ ένα χρόνο μετά την κοίμησή της το σκηνώμα της βρέθηκε ακέραιο, άφθαρτο και μυροβόλο και μεταφέρθηκε στο μοναστήρι του Αγίου Ανδρέα στο κέντρο της Αθήνας. Η Εκκλησία των Αθηνών την ανακήρυξε συμπολιούχο του πρώτου επισκόπου της, Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ
«ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ» Ν.Π.Δ.Δ.
ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ 343 - 124 61 ΧΑΪΔΑΡΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
Τηλ. : 213 20 46 105 Αρ.πρωτ.: 14282/781582

Χαϊδάρη 21 Δεκεμβρίου 2017

Προς
την Αξιότιμη κ. Χριστίνα Δούβου, μητέρα της
αιμόνηστης και αξιαγάπητης Αφροδίτης Δούβου

Χαϊδάρη

Το άγγελμα του αιφνίδιου και πρόωγου θανάτου της Αφροδίτης προκάλεσε βαθύτατη θλίψη. Το νιώσαμε πραγματικά σαν κεραυνό σε αιθρία.

Η αξιαγάπητη Αφροδίτη επί σειρά ετών προσέφερε τις πολύτιμες υπηρεσίες της από τη θέση της γραμματέως της Διοίκησης του Δρομοκαϊτείου με πρόδηλη

προθυμία, ενθουσιώδη εργατικότητα, αφοσίωση στο καθήκον και αξιοσημείωτη αποτελεσματικότητα.

Υπήρξε ο ιδεώδης σύνδεσμος ανάμεσα στη Διοίκηση και στις υπηρεσίες του Νοσοκομείου, καθώς και στο κοινό, γιατί, όπως είναι πανθομολογούμενο, την ψυχή της κοσμούσαν οι αρετές του λαμπρού ήθους, της πηγαίας ευγένειας, της πολιτισμένης συμπεριφοράς και της μεγάλης καλοσύνης.

Ήταν πολύ ικανή, οργανωτική, μεθοδική και συνεργάσιμη, και το ενδιαφέρον της υπήρξε πάντοτε αδιάπτωτο για την εύρυθμη λειτουργία της γραμματείας της Διοίκησης.

Είχε την αναγνώριση, την εκτίμηση και την αγάπη όλων.

Σας εκφράζουμε τα θερμότατα συλλυπητήρια όλων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ας είναι αιωνία η μνήμη της.

Με βαθύτατη εκτίμηση ο

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
[Υπογραφή]

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΠΡΩΙΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ
«ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ»

«Μὴ ἀγνώμων γίγνων»
Εὐριπίδης

Το Διοικητικό Συμβούλιο του
Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής
«ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ»
με εισήγηση του Προέδρου και ομόφωνη απόφαση
των Μελών του

ΑΠΟΝΕΜΕΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ
ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ

στο

Σωματείο

«Οι φίλοι του Δρομοκαϊτείου Θεραπευτηρίου»

Ευμνή και Εορτασμένη Έκδοσις

για το έμπρακτο και αδιάλειπτο ενδιαφέρον
που επιδεικνύει για τους ασθενείς του Νοσοκομείου μας
προσφέροντας σε αυτούς ψυχική θαλπωρή, ηθική στήριξη
και υλική αρωγή

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο Πρόεδρος

Χαϊδάρι, 8 Φεβρουαρίου 2018

Ισιδωρος Ιωάννου Πρώιος

Την 8η Φεβρουαρίου 2018 το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ»

Απένειμε το παρόν τιμητικό δίπλωμα προς το Σωματείο «Οι Φίλοι του Δρομοκαϊτείου Θεραπευτηρίου»
Για τα επί τριάντα χρόνια (30) αδιάλειπτης προσφοράς και για το αμέριστο ενδιαφέρον του για τους ασθενείς και τα προβλήματα του
ιδρύματος. Ευχαριστούμε θερμώς για την αναγνώριση αυτή και υποσχόμεθα να είμαστε πάντα αρωγοί στο έργο και τις ανάγκες
του υπέροχου αυτού ιδρύματος, το καύχημα της ανθρώπινης αλληλεγγύης και προσφοράς.

Εκ του Δ.Σ. Του Σωματείου
«Οι Φίλοι του Δρομοκαϊτείου Θεραπευτηρίου»

Η Πρόεδρος
Ανδρονίκη Σκαρβέλη

Ο Γραμματέας
Ευάγγελος Ναλπάντης

Το σοφό τεστ του Σωκράτη που πρέπει να κάνουμε κάθε μέρα

Μια μέρα, εκεί που ο μεγάλος αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος Σωκράτης έκανε τη βόλτα του στην Ακρόπολη, συνάντησε κάποιον γνωστό του, ο οποίος του ανακοίνωσε ότι έχει να του πει κάτι πολύ σημαντικό που άκουσε για κάποιον από τους μαθητές του.

Ο Σωκράτης του είπε ότι θα ήθελε, πριν του πει τι είχε ακούσει, να κάνουν το τεστ της "τριπλής διύλισης".

- "Τριπλή διύλιση;" ρώτησε με απορία ο γνωστός του.

- Ναι, πριν μου πεις τι άκουσες για το μαθητή μου θα ήθελα να κάτσουμε για ένα λεπτό να φιλτράρουμε αυτό που θέλεις να μου πεις.

- Το πρώτο φίλτρο είναι αυτό της αλήθειας.
- Είσαι λοιπόν εντελώς σίγουρος ότι αυτό που πρόκειται να μου πεις είναι αλήθεια;

- Ε... όχι ακριβώς, απλά το άκουσα όμως και...
- Μάλιστα, άρα δεν έχεις ιδέα αν αυτό που θέλεις να μου πεις είναι αλήθεια ή ψέματα.

- Ας δοκιμάσουμε τώρα το δεύτερο φίλτρο, αυτό της καλοσύνης.
- Αυτό που πρόκειται να μου πεις για τον

μαθητή μου είναι κάτι καλό;

- Καλό; Όχι το αντίθετο μάλλον...

- Άρα, συνέχισε ο Σωκράτης, θέλεις να πεις κάτι κακό για τον μαθητή μου αν και δεν είσαι καθόλου σίγουρος ότι είναι αλήθεια.

- Ο γνωστός του έσκυψε το κεφάλι από ντροπή και αμηχανία.

- Παρόλα αυτά, συνέχισε ο Σωκράτης, μπορείς ακόμα να περάσεις το τεστ γιατί υπάρχει και το τρίτο φίλτρο.

- Το τρίτο φίλτρο της χρησιμότητας.

- Είναι αυτό που θέλεις να μου πεις για τον μαθητή μου κάτι που μπορεί να μου φανεί χρήσιμο σε κάτι;

- Όχι δεν νομίζω...

- Άρα λοιπόν αφού αυτό που θα μου πεις δεν είναι ούτε αλήθεια, ούτε καλό, ούτε χρήσιμο, γιατί θα πρέπει να το ακούσω;

- Ο γνωστός του έφυγε ντροπιασμένος, έχοντας πάρει ένα καλό μάθημα...

Μήπως είναι καιρός να βάλουμε κι εμείς αυτό το σοφό τεστ στη ζωή μας;

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το σωματείο «Οι Φίλοι του Δρομοκαϊτείου Θεραπευτηρίου» διοργανώνει ημερήσια εκδρομή την **28η Απριλίου ημέρα Σάββατο και ώρα 10:00 π.μ.** για ξενάγηση στον χώρο του Δρομοκαϊτείου. Θα περιηγηθούμε στους χώρους του ιδρύματος θα δούμε τα 25 κτήρια αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος που διάφοροι ευεργέτες έκτισαν το υπαίθριο θέατρο. Την εκκλησία των Αγ. Αναργύρων με τη αγιογραφία του Κόντογλου.

Το Μουσείο που θα δούμε αξιόλογα εκθέματα, όπως χειρόγραφα του Βιζυηνού του Καζαντζάκη και άλλων. Επίσης ότι μηχανήματα χρησιμοποιούσαν τα πρώτα χρόνια και τις μεθόδους της τότε Ιατρικής κ.λπ. Το δεύτερο Μουσείο Τυπογραφικό με τα μηχανήματα που πρωτοήρθαν στην Ελλάδα. Την βιβλιοθήκη. Το θέατρο όπου πραγματοποιούνται παραστάσεις για τους ενοίκους και τους περίξ του ιδρύματος κατοίκους.

Μετά θα προσφερθούν στην αίθουσα δεξιώσεων αναψυκτικά καφές και διάφορα εδέσματα προσφορά του σωματείου «Οι Φίλοι του Δρομοκαϊτείου Θεραπευτηρίου».

Το πούλμαν θα ξεκινήσει από τη Αγ. Φιλοθέη στις 10:00 π.μ.
Τιμή εισιτηρίου 10€

Για την επέτειο των τριάντα (30) χρόνων από την ίδρυση του «Σωματείου Φίλων του Δρομοκαϊτείου» το Σωματείο προσφέρει το παρόν τεύχος 12σέλιδο αντί 8σέλιδο. Ευχαριστούμε!

Από την έξοδο των τροφίμων για φαγητό που πραγματοποιεί το Σωματείο μας.

Άλλοι τρόφιμοι σ' ένα χαρούμενο γεύμα στον Μπαϊρακτάρη.

Το κέφι άναψε στην συνεστίαση του Σωματείου μας.

Από την έξοδο για γεύμα στους τρόφιμους οι αξιότιμες κες Μαρίζα Νικολαΐδου και Έφη Παπαϊωάννου διασκέδασαν τους προσκεκλημένους.

Από την συνεστίαση η πρόεδρος του Χιώτικου Χωριού στον ωραίο χορό της κ. Μαριέλα Βαρώνη.

Από την συνεστίαση του ΕΦΔ. Διακρίνονται η πρόεδρος και τα παιδιά της.

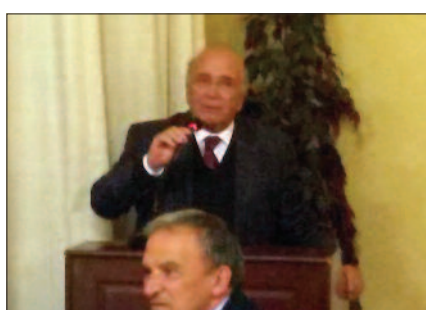
Από την κοπή της Βασιλόπιτας του Δρομοκαϊτείου Ιδρύματος ο πρόεδρος κος Πρώιος και ο αντιπρόεδρος κος Χλωρός.

Από τη βράβευση του Σωματείου μας και την κοπή της πίτας του Δρομοκαϊτείου. Διακρίνονται ο πρόεδρος κος Πρώιος και ο πρώην πρόεδρος κος Τριπολίτης.

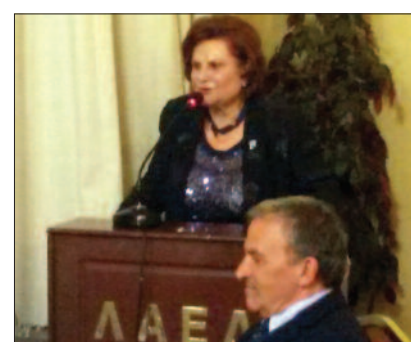
Από την Γενική Συνέλευση και την κοπή της πίτας που εξελίχθηκε σε χορευτικό απόγευμα. Ο πρώην πρόεδρος κος Τριπολίτης, η ταμίας κα Μπατζόγλου και ο κος Μαυρομάτης ενώ τραγουδούν με τις ωραίες φωνές τους.

Ο αξιότιμος κος Σαζακλής που με τα ανέκδοτά του μας χάρισε ευχάριστες στιγμές.

Ευχαριστούμε τον κο Λαυρέντιο Δελλασούδα και τον καπετάν Γ. Μαυρομάτη που ανέλαβαν το προεδρείο της Γενικής Συνέλευσης.

Γενική Συνέλευση και κοπή της πίτας. Η κα πρόεδρος στο βήμα.

Συντακτική Επιτροπή: Α. Σκαρβέλη Διευθύντρια (Πρόεδρος Δ.Σ.), Μ. Θεοδωράκη, Ε. Τσίμπλη, Α. Φραγκοπούλου και αναπληρωματική Μ. Φυστέ
Υπεύθυνη Οικονομικών: Ε. Μπαρτζόγλου - Καλλιτεχνική Επιμέλεια: Ανδρ. Σκαρβέλη
Επιμέλεια - Παραγωγή - Εκτύπωση: Δ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ
* ΤΑ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ